

EIROPAS KOMISIJA
EIROPAS BIROJS KR PŠANAS APKAROŠANAI (OLAF)

Direktorāts D — Politika
OLAF.D.2 — Kr pšanas nov ršana, zi ošana un anal ze

21.11.2017.

Ares(2017)5692256 —

**Rokasgrāma
par
zi ošanu par p rku pumiem dal taj p rvald b
2017. gads**

ATRUNA. Šis ir darba dokuments, ko sagatavojis Eiropas Birojs kr pšanas apkarošanai (OLAF) ar t s dal bvalstu ekspertu grupas pal dz bu, kura darbojas Kr pšanas nov ršanas koordin šanas padomdev jas komitejas (COCOLAF) Zi ošanas un anal zes grup . T m r is ir optimiz t veidu, k dal bvalstis pilda pien kumu zi ot Komisijai par p rku pumiem saska ar Eiropas Savien bas (ES) ties bu aktiem. Taj izskaidroti, bet netiek main ti ES ties bu aktos paredz tie pien kumi. Dokuments neskar Tiesas sniegto interpret ciju attiec b uz šiem pien kumiem.

Saturs

1.	IEVADS	4
2.	VISPĒRĢA INFORMĀCIJA.....	6
2.1.	Ziņošanas pienākumu mērķis.....	9
3.	PĒRKUMU JĀZIENS.....	12
3.1.	Tāša vai netāša darbība vai bezdarbība.....	14
3.2.	ES noteikuma vai valsts tiesību akta pārkāpums.....	15
4.	EKONOMIKAS DALĪBNIEKA JĀZIENS	17
5.	JĀZIENS “AIZDOMAS PAR KRĀPŠĀNU”.....	20
5.1.	To pārkāpumu veidu indikāts vs saraksts, kuri uzskatāmi par “aizdomas par krāpšanu”	21
6.	PĒRKUMU KLASIFIKĀCIJA	23
6.1.	Pārkāpums	23
6.2.	Aizdomas par krāpšanu	24
6.3.	Konstatētā krāpšana.....	26
7.	FAKTS, KAS RĀDA PIENĀKUMU ZĪMOT	28
7.1.	Pirms administratīvās vai tiesas konstatācijas (<i>PACA</i>) definīcija	28
7.2.	Saikne starp <i>PACA</i> un lūdzēju atgāšanu.....	31
7.3.	Saistība starp <i>PACA</i> datumu un precīzas ietekmētās summas aprēķinu un pārdales īstāšanu.....	32
8.	IZMUMI NO ZĪMĒJĀNAS PIENĀKUMA	33
8.1.	Paziņošanas robežvērtība.....	33
8.2.	pašizņošanas izņēmumi	34
8.3.	Bankrotājis	35
9.	ZĪMĒJĀNA PAR PĒRKUMU UN AR PĒRKUMU SAISTĪTAS LIETAS SLĒDZĀNA	37
9.1.	Skotnāji zīmējāna	37
9.1.1.	Gādājumi, par kuriem nav skotnāja pienākuma zīmēt	37
9.1.2.	Ziņošanas noilguma termiņš.....	38
9.2.	paši/steidzami zīmējumi	38
9.3.	Vairāku zīmējumu pārērkāpumiem (apvienotu zīmējumu) sagatavošana.....	39
9.4.	Papildu zīmējumi.....	39

9.5. Lietas sl gšana.....	40
9.6. Lietas atcelšana	40
10. P RK PUMA FINANŠU ASPEKTI	42
10.1. Izdevumu kopsumma	42
10.2. P rk puma summa.....	42
11. EIROPAS TERITORI L S SADARB BAS PROGRAMMAS (<i>INTERREG</i>) UN ZI OŠANA PAR P RK PUMIEM.....	44
12. FINANŠU INSTRUMENTI UN ZI OŠANA	44
13. VALSTS IZMEKL ŠANAS KONFIDENCIALIT TE	45
14. ZI OJUMU VAL TA	48
15. DATU AIZSARDZ BA	50
16. ZI OJUMU PAR P RK PUMIEM NOS T ŠANA.....	53
I PIELIKUMS. ZI OŠANAS NOTEIKUMI ATTIEC B UZ IEPRIEKŠ J PL NOŠANAS PERIODA IZDEVUMIEM.....	54
II. 1. Lauksaimniec ba	54
II. 2. Strukt rfondi un Koh zijas fonds	54
II. 3. Zivsaimniec ba	54
II PIELIKUMS. SIGN LA PAR P RK PUMU J DZIENS	56
III PIELIKUMS. AGR NAS ATKL ŠANAS UN IZSL GŠANAS SIST MA (<i>EDES</i>).....	58
IV PIELIKUMS. PIEM RI.....	62
IV. 1. Pirm konstat cija (<i>PACA</i>) — fakti, kas rada pien kumu zi ot	62
IV. 2. P rk puma klasific šana par aizdom m par kr pšanu	65
IV. 3. K das un p rk pumi, ko izraisa administrat vas darb bas	67
IV. 4. Finansi l ietekme	68

1. IEVADS

Šis dokuments ir sagatavots sadarbības procedūrā, kas īsteno Kr pšanas novēršanas koordinācijas padomdevības komitejas (*COCOLAF*) Ziņošanas un analīzes grupu, kur piedalās dalībvalstu eksperti un Komisijas dienesti¹.

Tamērī ir sniegt norādes par kopīgiem aspektiem dalībvalstu ziņošanu par pirkumiem saistībā ar Eiropas Savienības (ES) budžeta izdevumiem kā daļu no dalītās pārvaldības 2014.–2020. gada plānošanas perioda².

Saskaņā ar ES tiesību aktiem dalībvalstīm ir jāziņo Komisijai par pirkumu gadījumiem iedzīvotājiem un izdevumos, tostarp par gadījumiem, kad rodas aizdomas par krāpšanu vai ir konstatēta krāpšana. Ziņojumus par pirkumiem attiecībā uz budžeta izdevumiem Komisija saņem pirkumu pārvaldības sistēmā (*IMS*), ko pārvalda Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*).

Lai nodrošinātu, ka definīcijas, kas attiecas uz ziņošanu par pirkumiem, tiek piemērotas konsekventi, šajās pamatnostādņās precizētas prasības un nosacījumi, kas ir jāizpilda visām dalībvalstīm, vienlaikus ņemot vērā katras tiesību sistēmas patnības.

Pēdējos gados ir veikti būtiski uzlabojumi, tomēr joprojām ievrojami atšķirības, kas dalībvalstīs ziņošanas noteikumus piemēro praksē.

1 To 2017. gada 27. aprīļa un 2017. gada 23. maija sanāksmēs apstiprinājusi Kr pšanas novēršanas koordinācijas padomdevības komiteja (*COCOLAF*) un tās Ziņošanas un analīzes grupa. Ieguldījumu sniedza šādu dalībvalstu eksperti: Bulgārijas, Dānijas, Francijas, Grieķijas, Horvātijas, Igaunijas, Itālijas, Maltas, Polijas, Rumānijas, Slovānijas, Somijas, Spānijas, Ungārijas un Zviedrijas eksperti. Darbsemināri notika 2016. gada 23. februārī, 4. oktobrī un 11. novembrī.

2 Ja piemērojami noteikumi nav pretrunīgi, norādes attiecas arī uz iepriekšējo plānošanas periodu. Sk. I pielikumu.

Lai gan ir sniegtas zi ošanas sist m lietoto terminu (“p rk pums”, “aizdomas par kr pšanu”, “pirm administrat v vai tiesas konstat cija”) ES m roga defin cijas, pieredze liecina, ka dal bvalstis tos nelieto vien di³.

Paties b dažas defin cijas attiecas uz procesiem, kuros iesaist ti pas kumi un dal bnieki, kas, iesp jams, nekad nav piln gi identiski pat div s dal bvalst s. Atš ir gi uzskati par to, tieši kurš posms lietas izskat šan atbilst konkr tai defin cijai, ir neizb gami. Piem rošana atš iras atkar b no regul juma un prakses katr dal bvalst , un atš ir bas past v pat dal bvalsts iekšien atkar b no izdevumu veida vai fonda un p rk puma veida.

Š s situ cijas d ir atš ir gi zi ošanas mode i, kas noz m , ka dati nav piln b sal dzin mi starp dal bvalst m. Saska otu datu nees bas d šai inform cijai zi ošan un riska anal z ir maz ka ticam bas pak pe.

Š dokumenta m r is ir pilnveidot izpratni par zi ošanas noteikumiem, jo paši par attiec gaj m defin cij m, t d j di mazinot atš ir bas un standartiz jot zi ošanas procesu, vienlaikus emot v r katras dal bvalsts ties bu sist mas patn bas.

Rokasgr mata tiecas uzlabot zi ošanu par p rk pumiem:

- i) nodrošinot, ka par šiem gad jumiem zi o un inform ciju par tiem atjaunina savlaic gi;
- ii) nodrošinot, ka dati ir konsekventi un sal dzin mi.

Tam galu gal b tu j veicina proakt va, struktur ta un m r tiec ga pieeja kr pšanas riska p rvald bai.

3 Komisijas dienestu darba dokuments “LESD 325. panta stenošana dal bvalst s 2014. gad ”, SWD(2015) 154 final, kas pievienots Komisijas zi ojumam Eiropas Parlamentam un Padomei “ES interešu aizsardz ba — c a pret kr pšanu. 2014. gada zi ojums”, COM(2015) 386 final, paši sk. 56. un 57. lpp.

2. VISPĒRGA INFORMĀCIJA

Lai aizsargātu Eiropas Savienības (ES) finanšu intereses, ES tiesību aktos ir paredzēti ziņošanas prasības, kurās ES sniedz finanšu atbalstu⁴. Daļēdabiski ir jāsaņem regulāri ziņojumi par pirkumiem (tostarp par gadījumiem, kad ir aizdomas par krāpšanu vai konstatēta krāpšana), par kuriem veikta “pirmā administratīvā vai tiesas konstatācija”⁵.

2015. gadā tika pieņemtas, publicētas un stājās spēkā deleģētās un stenošanas regulas, kurās ietverti paši ziņošanas noteikumi attiecībā uz daudzgadu finanšu shēmām 2014.–

2020. gadam dažādajiem fondiem⁶. Tās ir:

- (a) Komisijas 2015. gada 8. jūlija Deleģētā regula (ES) 2015/1970, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013 ar pašiem noteikumiem par ziņošanu par pirkumiem attiecībā uz Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu;
- (b) Komisijas 2015. gada 8. jūlija Deleģētā regula (ES) 2015/1971, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 ar pašiem noteikumiem par ziņošanu par pirkumiem attiecībā uz Eiropas Lauksaimniecības

4 Attiecīgie noteikumi ir:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulas (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006, 122. panta 2. punkts (OV L 347, 20.12.2013.), Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulas (ES) Nr. 1306/2013 par kopīgās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvērtību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu 50. panta 1. punkts (OV L 347, 20.12.2013.),

Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 11. marta Regulas (ES) Nr. 223/2014 par Eiropas atbalsta fondu vistrucīgākajām personām 30. panta 2. punkts (OV L 72, 12.3.2014.). Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Regulas (ES) Nr. 514/2014, ar ko paredz vispārīgus noteikumus Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondam un finanšu atbalsta instrumentam policijas sadarbībai, noziedzības novēršanai un apkarošanai un krāpšanu, 5. panta 5. punkts (OV L 150, 20.5.2014.),

Regulas (ES) Nr. 1309/2013 par Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fondu 21. panta 1. punkta d) apakšpunkts, saskaņā ar kuru definīcijai vajadzētu būt tādai kā ESI fondu kopīgā noteikuma regulas 122. panta 2. punktā (OV L 347, 20.12.2013., 855. lpp.).

Noteikumus, ko piemēro ziņošanai par pirkumiem attiecībā uz iepriekš minētajiem periodiem, sk. I pielikumu.

5 K noteikts Deleģētās regulas (ES) 2015/1970 2. panta b) punktā, Deleģētās regulas (ES) 2015/1971 2. panta b) punktā, Deleģētās regulas (ES) 2015/1972 2. panta b) punktā un Deleģētās regulas (ES) 2015/1973 2. panta b) punktā.

6 OV L 293, 10.11.2015., 1.–5. lpp.

garantiju fondu un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un atbalstam Komisijas Regulu (EK) Nr. 1848/2006;

- (c) Komisijas 2015. gada 8. jūlija Deleģētā regula (ES) 2015/1972, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 223/2014 ar pašiem noteikumiem par ziņošanu par pirkumiem attiecībā uz Eiropas atbalsta fondu vistrucīgajām personām;
- (d) Komisijas 2015. gada 8. jūlija Deleģētā regula (ES) 2015/1973, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 514/2014 ar pašiem noteikumiem par ziņošanu par pirkumiem attiecībā uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu un finansiālā atbalsta instrumentu policijas sadarbībai, noziedzības novēršanai un apkarošanai un krāpniecībai;
- (e) Komisijas 2015. gada 8. jūlija stenošanas regula (ES) 2015/1974, ar ko nosaka ziņošanas par pirkumiem biežumu un formu attiecībā uz Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013;
- (f) Komisijas 2015. gada 8. jūlija stenošanas regula (ES) 2015/1975, ar ko nosaka ziņošanas par pirkumiem biežumu un formu attiecībā uz Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013;
- (g) Komisijas 2015. gada 8. jūlija stenošanas regula (ES) 2015/1976, ar ko nosaka ziņošanas par pirkumiem biežumu un formu attiecībā uz Eiropas atbalsta fondu vistrucīgajām personām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 223/2014;
- (h) Komisijas 2015. gada 8. jūlija stenošanas regula (ES) 2015/1977, ar ko nosaka ziņošanas par pirkumiem biežumu un formu attiecībā uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu un finansiālā atbalsta instrumentu policijas sadarbībai, noziedzības novēršanai un apkarošanai un krāpniecībai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 514/2014.

Lai varētu apstrādāt informāciju, ko dalībvalstis sniedz Komisijai, ES tiesību aktos ir sīki izstrādāts sniedzamo datu saraksts. Cita starpā jāsniedz dati par pirkumu noteikumu, attiecīgajām summām, pirkuma izdarīšanas izmantotajām darbībām, iesaistītajām personām un to, vai atklātais pirkums ir "krāpšana" (aizdomas par krāpšanu vai konstatēta krāpšana)⁷.

⁷ Deleģētās regulas (ES) 2015/1970 3. panta 2. punkts, Deleģētās regulas (ES) 2015/1971 3. panta 2. punkts, Deleģētās regulas (ES) 2015/1972 3. panta 2. punkts, Deleģētās regulas (ES) 2015/1973 3. panta 2. punkts.

Izpildot ES budžetu saskaņā ar dalītās pārvaldības, dalītās atbildības un Komisijai par konstatējumiem pārskumiem, tostarp par “aizdomas pārskanu” un “konstatētu pārskanu”.

Ziņojums Pārskumu pārvaldības sistēmā (IMS) Komisijas vārds ir OLAF.

Tāpat izveidot ziņošanas un informācijas sistēmas Līguma par Eiropas Savienību (LES)⁸ 4. panta 3. punktā noteiktajās sadarbības principa praktiskā piemērošanā.

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 325. panta 1. punktā ir noteikts, ka “Savienība un dalībvalstis apkarot krāpšanu un citu nelikumīgu rīcību, kas apdraud Savienības finanšu intereses, veicot pasākumus, kuriem jāattur no šādas rīcības, kā arī jānodrošina efektīva aizsardzība dalībvalstīs”⁹.

ES tiesību aktiem būtībā jānodrošina Komisijai iespēja veikt tās pienākumu aizsargāt Savienības finanšu intereses un apkarot krāpšanu, un šis pienākums ir cieši saistīts ar tās atbildību par budžeta izpildi¹⁰ un LES 17. panta 1. punktā noteikto Līgumu uzraudzīt jebkuru. Šai nolīk ES ir skaidri noteikusi mērķus ziņošanai par krāpšanu un citiem pārskumiem¹¹. ES finanšu interešu aizsardzības nolīk Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 ir paredzēti vispārīgi noteikumi attiecībā uz vienvērtības pārbaudi un administratīviem pasākumiem un sodiem, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu ES tiesību aktu pareizu piemērošanu¹².

8 Līguma par Eiropas Savienību konsolidētās versijas (turpmāk “LES p c Lisabonas līguma”) (OV C 83, 30.3.2010.) 4. panta 3. punkts, kā arī apstiprinājis Tiesa lietā *Zwartveld* (lieta C-2/88 *Imm. Zwartveld* u. c., *Recueil* 1990, I-3365. lpp.) un *Yugoslav maize* (lieta C-68/88 Komisija/Grieķija, *Recueil* 1989, 2965. lpp.).

9 Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 325. panta 1. punkts.

10 LESD 317. pants.

11 Sk. Deleto regulu (ES) 2015/1970, (ES) 2015/1971, (ES) 2015/1972 un (ES) 2015/1973 5. panta 1. punktu: “Komisija var izmantot jebkuru informāciju, ko dalībvalstis sniedz saskaņā ar šo regulu, lai veiktu riska analīzi, izmantojot informācijas tehnoloģiju atbalstu, un, balstoties uz iegūto informāciju, var sagatavot ziņojumus un izstrādāt sistēmas, kas ļauj efektīvi identificēt riskus.”

12 Padomes 1995. gada 18. decembra Regula (EK, *EURATOM*) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienību finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. pants).

Ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 Eiropas Birojam kr pšanas apkarošanai (*OLAF*)¹³ ir uztic tas darb bas pilnvaras veikt administrat vu izmekl šanu un pal dz t izstr d t un att st t metodes, k apkarot kr pšanu. Kr pšanas nov ršanas nol k *OLAF* apstr d un analiz inform ciju, kas sniegta par p rk pumiem¹⁴. Saska ar Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013¹⁵ 3. panta 4. punktu dal bvalstis nor ko kr pšanas apkarošanas koordin cijas dienestu (*AFCOS*), lai atvieglotu efekt vu sadarb bu un inform cijas apmai u ar *OLAF*. Vairumam šo dienestu ir koordin šanas pien kumi, tostarp pien kums zi ot par p rk pumiem.

2.1. Zi ošanas pien kumu m r is

Detaliz tas inform cijas par p rk pumiem zi ošanai, kas j nodrošina saska ar daž diem nozaru noteikumiem, ir div j ds m r is. Tas ir prevent vs pas kums, kura m r is ir atbalst t proakt vu riska anal zi, un tas ar auj stenot administrat vo un tiesisko uzraudz bu p r pas kumiem, ko veic dal bvalstis.

Turkl t tas nodrošina inform ciju Eiropas Parlamentam, dal bvalst m un Komisijai (tostarp *OLAF*)¹⁶ c ai pret kr pšanu un zi ošanai par p rk pumiem, tostarp par gad jumiem, kad ir aizdomas par kr pšanu vai konstat ta kr pšana, un darbojas k pareizas finanšu p rvald bas instruments.

Zi ošana b tu j uzskata par konkr tu veidu, k izpaužas vair kos sp k esošos noteikumos paredz t s Komisijas ties bas sa emt inform ciju un veikt p rbaudes. To piem ro kop ar Komisijas pien kumu analiz t inform ciju un nos t t to atpaka dal bvalst m. Š

¹³ OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.

¹⁴ 5. pants Dele taj regul (ES) 2015/1970, Dele taj regul (ES) 2015/1971, Dele taj regul (ES) 2015/1972, Dele taj regul (ES) 2015/1973, pilnu atsauci skat t 6. zemsv tras piez m .

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. septembra Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 par izmekl šanu, ko veic Eiropas Birojs kr pšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atce Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999, OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.

¹⁶ Sk., piem., Komisijas zi ojumu Eiropas Parlamentam un Padomei "Eiropas Savien bas finanšu interešu aizsardz ba — c a pret kr pšanu. 2015. gada zi ojums", COM(2016) 472 final, 14.7.2016.

informācija ir paredzēta, lai palīdzētu tām veikt riska analīzi, sagatavot ziņojumus un izstrādāt sistēmas, kas ļauj efektīvāk identificēt riskus¹⁷.

Emotīvā ziņojumā, katrā dalībvalstī ir, norādot jebkuras citas attiecīgās dalībvalstis, nekavējoties ziņo Komisijai par gadījumiem, kuriem ir sekas ārpus tās teritorijas¹⁸.

Turklāt dalībvalstu rīcības rezultātu analīze palīdz Komisijai labāk aizsargāt ES tiesību aktus pret krāpšanu¹⁹.

Ja OLAF ir jāpieņem lēmums par izmeklēšanas sākšanu, dalībvalstu paziņotā informācija par pirkumiem nodrošina, ka Birojs ir pastāvīgi informēts par dalībvalstīs notiekošu izmeklēšanu, kas var būt saistīta ar to pašu ekonomikas dalībnieku vai projektu. Regulas (ES) Nr. 883/2013 8. pantā ir paredzēta informācijas apmaiņa starp OLAF un kompetentajām iestādēm, tostarp tiesu iestādēm²⁰, saistībā ar Biroja veikto iekšējo vai ārjo izmeklēšanu²¹.

Ziņošanas pienākumi sekmē Eiropas Parlamenta, dalībvalstu un sabiedrības informēšanu par cūku pretkrāpšanu un palīdz nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību.

¹⁷ Deleģētā regula (ES) 2015/1970, Deleģētā regula (ES) 2015/1971, Deleģētā regula (ES) 2015/1972, Deleģētā regula (ES) 2015/1973.

¹⁸ Stenošanas regulas (ES) 2015/1974 2. panta 3. punkts, stenošanas regulas (ES) 2015/1975 2. panta 3. punkts, stenošanas regulas (ES) 2015/1976 2. panta 3. punkts, stenošanas regulas (ES) 2015/1977 2. panta 3. punkts.

¹⁹ Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam un Eiropas Revīzijas palātai “Krāpšanas novēršana, pamatojoties uz operatīvajiem rezultātiem — dinamiska pieeja aizsardzībai pret krāpšanu”, {SEC(2007) 1676} / COM(2007) 806 galīgā redakcija [Oficiālais Vēstnesis nav publicēts].

²⁰ Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 8. pants.

²¹ Attiecībā uz nepieciešamo koordināciju un ciešu sadarbību starp valsts iestādēm un Komisijas dienestiem pārbaudīšanai organizācijām un veiktājam un palīdzību, kas sniedzama Komisijai kā daļa no pārbaudīšanas uz vietas un apskatīšanas, skatīt Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 6. un 10. apsvērumu, 1996. gada 11. novembra Regulas (Euratom, EK) Nr. 2185/96 par pārbaudīšanu un apskatīšanu uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām, 4. pantu (OV L 292, 15.11.1996.) un Padomes 1995. gada 18. decembra Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību 9. pantu (OV L 312, 23.12.1995.).

Katrai dal bvalstij ir, nor dot jebkuras citas attiec g s dal bvalstis, nekav joties j zi o Komisijai par gad jumiem, kuriem ir sekas rpus t s teritorijas.

Šo inform ciju izmanto, lai sagatavotu zi ojumus un efekt v k atkl tu riskus.

3. P R K P U M A J D Z I E N S

Daždu nozaru ES noteikumos ir paredzēts, ka dalībvalstīm jāziņo Komisijai par p r k pumiem²². P r k puma j d ziens vienmēr ir j skata saistībā ar Savienības finanšu interešu visu tiesisko regulējumu, kas var atšķirties atkarībā no attiecīgajām^{23, 24}.

Juridiskais pamats

Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2015/1970, (ES) 2015/1971, (ES) 2015/1972 un (ES) 2015/1973 3. panta 1. punkts:

“3. pants. Saskaņā ar ziņošanu

1. Dalībvalstis ziņo Komisijai par p r k pumiem:

a) kas ietekmē summu, kas pārsniedz EUR 10 000 no fondu ieguldījuma;

b) par ko veikta pirmā administratīvā vai tiesas konstatācija.”

P r k puma definīcija ir atrodama Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību 1. panta 2. punktā²⁵.

²² Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1306/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 514/2014; sk. 5. zemsvalsts tiesību akts. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1309/2013 (OV L 347, 20.12.2013., 855. lpp.) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fondu (2014–2020) 21. panta d) punktu ziņošanai par p r k pumiem piemēro Regulas (ES) Nr. 1303/2013 122. panta 2. punktu. Tomēr ar Regulu (ES) Nr. 1309/2013 Komisija netiek pilnvarota pieņemt deleģēto un stenošanas regulu par ziņošanu par p r k pumiem. Tāpat šī ziņojuma informācija būtiski ietekmē Komisijas par fondu.

²³ Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1306/2013, (ES) Nr. 223/2014 un (ES) Nr. 514/2014 (pilnas atsauces sk. 5. zemsvalsts tiesību akts). Tajā noteikts, ka dalībvalstīm ir jāveic leģislatīvā regulatīvā pasākumi, jāizveido pārvaldības un kontroles sistēmas, nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un jākonstatē, vai ir pietiekamas revīzijas ierīces, tostarp galīgās pārbaudes. Tāpat tas, ka ekonomikas dalībnieki neievieš valsts noteikumus, ar ko piemēro ES tiesību aktus, ir p r k pums Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta nozīmē, jo tas var būt “kaitēt Kopienu budžetam vai to pārvaldīt budžetiem.” Tāpat dalībvalstīm ir saskaņā ar Regulu (ES) 2015/1970, (ES) 2015/1971, (ES) 2015/1972, (ES) 2015/1973 vai (ES) 2015/1974 jāziņo par jebkuru šādu neieviešanu, ja p r k pums ir valsts stenošanas tiesību akts p r k pums.

²⁴ Attiecībā uz “savstarpējo atbilstību” lauksaimniecības jomā Regulas (ES) Nr. 1306/2013 97. panta 4. punktā noteikts, ka “administratīvā soda piemērošana neietekmē maksājumu likumību un pareizību, uz kuriem tas attiecas.” Saskaņā ar iepriekš minēto, ņemot vērā, ka soda piemērošana neietekmē maksājumu likumību un pareizību, savstarpējās atbilstības neieviešana nav p r k pums vai krāpnieciska darbība.

Juridiskais pamats

Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 1. panta 2. punkt ir noteikts:

“P rk pums” noz m Kopienas ties bu normas p rk pumu, ko rada k da saimniecisk s darb bas subjekta r c ba vai nolaid ba, kas kait vai var tu kait t Kopienu budžetam vai to p rvald tiem budžetiem: mazinot vai zaud jot ien kumus no Kopienu v rd tieši izveidotajiem pašu resursiem vai veicot nepamatotus izdevumus.”

NB! Atsauces uz Kopienas ties bu norm m j saprot k atsauces uz ES ties bu aktiem.

Š visp r g defin cija ir preciz ta pašos nozaru noteikumos.

Attiec b uz Eiropas Lauksaimniec bas garantiju fondu Regulas (ES) Nr. 1306/2013 2. panta g) punkt sniegtaj p rk puma defin cij ir atsauce uz Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 1. panta 2. punkt sniegto defin ciju.

Attiec b uz Patv ruma, migr cijas un integr cijas fondu un finansi l atbalsta instrumentu policijas sadarb bai, noziedz bas nov ršanai un apkarošanai un kr žu p rvar šanai (AMIF/ISF) Komisijas Regulas (ES) 2015/1973 3. apsv rum ir atsauce uz defin ciju, kas lietota Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 1. panta 2. punkt .

Attiec b uz Eiropas struktur lajiem un invest ciju fondiem (ESI fondī) Regulas (ES) Nr. 1303/2013 2. panta 36. punkt ir sniegta nedaudz atš ir ga defin cija:

“p rk pums” ir jebkurš Savien bas ties bu akta vai valsts ties bu akta p rk pums saist b ar t piem rošanu, kas noticis t da ekonomikas dal bnieka darb bas vai bezdarb bas d , kurš ir iesaist ts fonda stenošan , un kas rada vai var tu rad t kait jumumu, prasot no Savien bas budžeta segt nepamatotu izdevumu da u.”

T da pati defin cija ir sniegta Regulas (ES) Nr. 223/2014 2. panta 16. punkt attiec b uz Eiropas atbalsta fondu vistr c g kaj m person m (FEAD).

25 Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 1. panta 2. punkts; pilnu atsauci sk. 12. zemsv tras piez m .

3.1. Tāšā vai netāšā darbība vai bezdarbība

Iepriekš minētā definīcija ir spēkā visās attiecīgajās nozarēs un attiecas uz ekonomikas dalībnieka²⁶ jebkuru tāšu vai netāšu rīcību, kas rada vai varētu radīt kaitējumu Savienības vispārīgajam budžetam. Konkrēti:

- pirkumi var izrietēt no rīcības vai nerīcības (t.i., “darbība vai bezdarbība”), un tos var klasificēt pēc tā, vai:
 - a) tie ir tāši vai netāši;
 - b) tie ir vienreizīgi vai sistēmiski²⁷;
 - c) tiem var būt ietekme citās dalībvalstīs vai trešajās valstīs,
- pirkumus var atklāt jebkura kompetentā valsts vai ES iestāde (Komisijas dienestā, *OLAF*, Eiropas Revīzijas palāta, cita iestāde).

Pirkuma ES jādziens neaprobežojas ar darbību, par kuru var uzlikt administratīvos sodus, kas uzskaitīti Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 5. pantā (un kuru uzlikšanas priekšnoteikums ir konstatēts tāšā vai netāšā pirkums)²⁸, bet Savienības finanšu interešu aizsardzības nolūkā ietver arī darbības, kas pamato citu ES pasākumu un kontroles mehānismu piemērošanu.

26 Ekonomikas dalībnieka definīciju sk. Regulas (ES) Nr. 1303/2013 2. panta 37. punktu (pilna atsauce 6. zemsverā piezīmē).

27 Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 2. panta 38. punktu (sk. 6. zemsverā piezīmē) “sistēmiski pirkums” ir jebkurš pirkums, kas var atkaroties, saistībā ar ko pastāv liela iespēja, ka tas notiks līdzīgā veidā darbības, un kas izriet no nopietniem trūkumiem pārvaldībā un kontroles sistēmu efektīvā darbībā, tostarp no tā, ka nav izdevies izveidot piemērotas procedūras atbilstīgi minētajai regulai un konkrēti fondu noteikumiem.

28 Sk. atsauci 12. zemsverā piezīmē.

3.2. ES noteikuma vai valsts tiesību akta pārskats

Lai rīcību varētu uzskatīt par pārskatu, tai ir jāizraisa ES vai valsts tiesību akta pārskats²⁹.

“Jebkurš Savienības tiesību akta vai valsts tiesību akta pārskats saistīts ar telpu rošanu” aptver visu normatīvo regulējumu un saistošos procedūras, kas attiecas uz ES finansējumu; tie ietver, no vienas puses, noteikumus, kas attiecas tieši uz ES fondiem, un, no otras puses, noteikumus par publisko līdzekļu pārvaldību kopumā valsts vai iestādēm.

Jāuzsver, ka “Savienības tiesību akti vai valsts tiesību akti” ir jāievieš ne tikai attiecībā uz ES līdzekļiem, ko nodrošina EK, bet arī uz līdzfinansējumu (ko sniedz kopīgi vai paralēli) no valsts budžeta (neatkarīgi no tā, vai to dara valsts, reģionā vai pašvaldībām) vai no dotāciju samju vai galīgās samju līdzekļiem (neatkarīgi no tā, vai tie ir publiskas vai privātas iestādes). Tas ietver valstu noteikumus, kas tieši vai netieši attiecas uz darbību un atbilstošo izdevumu attiecināmību, pareizību, pārvaldību vai kontroli un ar ko tādējādi tiek pilnveidoti ES tiesību akti.

Kopsavilkums

Nav iespējams pilnīgi un izsmērīgi uzskatīt, kas ir un kas nav pārskats, — lēmumus var pieņemt vienīgi attiecībā uz konkrētiem gadījumiem, tādēļ ir jāpieņem iestāde. Konkrētos gadījumos būtībā jānoskaidro divi jautājumi:

a) vai ir pārskati noteikumi un,

b) ja jā, vai tam var būt negatīva ietekme uz ES budžetu?

Jāir jāizmanto pārskata definīcija, kas minēta Regulā (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95³⁰ un Regulā (ES) Nr. 1303/2013³¹, j uzskata, ka piemērojami Savienības vai valstu

29 Šo pamatnostādņu IV.3. pielikumā ir sniegti konkrēti piemēri par kādām un pārskatiem, ko izraisa administratīvās darbības.

30 Padomes Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 1. panta 2. punkts (pilnu atsaucīgo sk. 12. zīmējumu).

noteikumi par publisk iepirkuma l gumiem ir da a no ties bu aktiem, uz kuriem atsaucas min t defin cija.

Tas noz m , ka k da publisk iepirkumu l guma noteikuma p rk pums, kas ietekm ES budžetu, ir p rk pums min t s regulas noz m . Sk., piem ram, Regulas (ES) Nr. 1303/2013 par ESI fondiem 72. pantu, kur noteikti p rvaldes un kontroles sist mu visp r gie principi, un Dele t s regulas (ES) Nr. 480/2014³² 9. pantu, kur pirmais kontroles l menis konkr ti attiecas uz piem rojamo valsts un Savien bas ties bu aktu, tostarp ties bu aktu par publisk iepirkuma l gumiem³³, iev rošanu.

J iev ro, ka:

— p rk pums var notikt projekta cikla jebkur br d — no pl nošanas l dz rev zijai, *ex post* uzraudz bai vai v rt šanai. Jebkur posm veiktas p rbaudes var nor d t uz to, ka nosac jumi, kas sa m jam ir j izpilda p c projekta pabeigšanas (piem ram, infrastrukt ras ekspluat cija), netiek pild ti,

— p rk puma rezult t nav oblig ti j rodas situ cijai, ka dal bvalsts Komisijai deklar jusi neattiecin mus izdevumus k attiecin mus. Pat ja p rk pumu konstat , pirms saist tie izdevumi tiek deklar ti Komisijai k attiecin mi, tas ir p rk pums, jo, ja netiktu atkl ts, tas “var tu rad t” kait jumu ES budžetam³⁴,

31 Regulas (ES) Nr. 1303/2013 2. panta 36. punkts (pilnu atsauci sk. 5. zemsp tras piez m).

32 Komisijas 2014. gada 3. marta Dele t regula (ES) Nr. 480/2014, ar kuru papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kop gus noteikumus par Eiropas Re ion l s att st bas fondu, Eiropas Soci lo fondu, Koh zijas fondu, Eiropas Lauksaimniec bas fondu lauku att st bai un Eiropas J rlietu un zivsaimniec bas fondu un visp r gus noteikumus par Eiropas Re ion l s att st bas fondu, Eiropas Soci lo fondu, Koh zijas fondu un Eiropas J rlietu un zivsaimniec bas fondu (OV L 138, 13.5.2014.).

33 Sk. ar interešu konflikta defin ciju Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piem ro Savien bas visp r jam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 atcelšanu 57. pant (OV L 298, 26.10.2012.).

34 Iz mums sk. 8. ieda .

“Savien bas ties bu akti vai valsts ties bu akti saist b ar to piem rošanu” ietver valsts noteikumus, kas tieši vai netieši attiecas uz darb bu un atbilstošo izdevumu attiecin m bu, pareiz bu, p rvald bu vai kontroli un ar ko t d j di tiek pilnv rt gi stenoti ES ties bu akti.

— var ar izmantot nor des, ko Komisija (tostarp *OLAF*) ir sniegusi šajos jaut jumos³⁵, piem ram, par:

- a) kr pšanas riska nov rt šanas un kr pšanas nov ršanas pas kumiem 2014.–2020. gada pl nošanas periodam;
- b) kr pšanas r d t jiem, kas izstr d ti strukt rfondiem 2007.–2013. gadam;
- c) anonimiz tiem p rk pumu gad jumiem, kas saist ti ar struktur l m darb b m;
- d) praktiskiem nor d jumiem par interešu konfliktu un viltotiem dokumentiem.

4. EKONOMIKAS DAL B NIEKA J DZIENS

P rk pumi, par kuriem dal bvalst m ir j zi o saska ar nozaru noteikumiem, ir jebkuri “Kopienas ties bu normas p rk pumi, ko rada k da saimniecisk s darb bas subjekta r c ba vai nolaid ba”, k noteikts Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95³⁶ 1. panta 2. punkt un 7. pant .

Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 praktiskas piem rošanas m r iem ekonomikas dal bnika j dziens s kotn ji tika defin ts deklar cij , kura iek auta Padomes protokol un kur noteikts, ka š s regulas m r iem dal bvalstis, kas steno valsts varu, nevar uzskat t par “ekonomikas dal bnikiem”³⁷.

³⁵ Sk. <https://afis.olaf.europa.eu/afis/afislibrary/>, http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guidelines.

³⁶ Padomes Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 1. panta 2. punkts un 7. pants (pilnu atsauci sk. 12. zemsv tras piez m).

³⁷ Padomes 1995. gada 14. j nija secin jumi. Deklar cija iek auta protokol (Padomes dok. FIN 233 Nr. 8138/95, 9. punkta 1. un 7. apakšpunkts).

2006. gadā definīcija tika iekauta attiecīgajās regulās par ziņošanu par pirkumiem³⁸. Šī definīcija ir pārņemta un pielāgota dažādiem izdevumu jomām:

definīcija attiecībā uz **ESI fondiem** ir sniegta Regulas (ES) Nr. 1303/2013 2. panta 37. punktā, attiecībā uz **FEAD** — Regulas (ES) Nr. 223/2014 2. panta 17. punktā, attiecībā uz **Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu** — Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/1971 3. apsvērumā un attiecībā uz **AMIF/ISF** — Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/1973 3. apsvērumā.

Definīcija attiecībā uz ESI fondiem

Regulas (ES) Nr. 1303/2013 2. panta 37. punkts:

“*“ekonomikas dalībnieks” ir jebkura fiziska vai juridiska persona vai cita struktūra, kas piedalās palīdzības no ESI fondiem stenošanā, izņemot dalībvalstis, kuras steno valsts varu.*”

Definīcija attiecībā uz Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu

Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/1971 3. apsvērums:

“*ekonomikas dalībnieks” jāsaprot kā “jebkura fiziska vai juridiska persona vai cita struktūra, kas piedalās fonda sniegtā atbalsta stenošanā vai kam jāmaksā pieširtie ieņēmumi Regulas (ES) Nr. 1306/2013 43. panta 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē, izņemot gadījumus, kad dalībvalsts steno valsts varu.*”

Definīcija attiecībā uz Eiropas atbalsta fondu vistrucgājām personām (FEAD)

Regulas (ES) Nr. 223/2014 2. panta 17. punkts:

“*“ekonomikas dalībnieks” ir jebkura fiziska vai juridiska persona vai cita vienība, kas piedalās Fonda sniegtā palīdzības stenošanā.*”

Definīcija attiecībā uz AMIF/ISF fondiem

Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/1973 3. apsvērums:

“*ekonomikas dalībnieks” jāsaprot kā “jebkura fiziska vai juridiska persona vai cita struktūra, kas piedalās fonda sniegtā palīdzības stenošanā” vai kam jāmaksā pieširtie ieņēmumi Regulas (ES) Nr. 1306/2013 43. panta 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē, “izņemot dalībvalsti, kas steno valsts varu.”*

Lai nodrošinātu attiecīgajos ES tiesību aktos noteiktā mērķa sasniegšanu, ir svarīgi precizēt jēdzienu “dalībvalsts, kas steno valsts varu”. Var vilkt paralēlus ar LESD 51. pantu, kur brīvība veikt uzņēmējdarbību ierobežota attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar “valsts varas stenošanu”.

³⁸ Regulas (ES) Nr. 223/2014 2. panta 17. punkts (sk. 5. zemsvertras piezīmi), Regulas (ES) Nr. 1303/2013 2. panta 37. punkts (sk. 5. zemsvertras piezīmi), Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/1971 3. apsvērums (sk. 6. zemsvertras piezīmi), Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/1973 3. apsvērums (sk. 6. zemsvertras piezīmi).

Eiropas Savienības Tiesa judikatūrā ir pastāvīgi spriedusi, ka LESD 51. panta darbības joma ir jāinterpretē šauri, attiecinot to vienīgi uz darbībām, kas tieši un konkrēti saistītas ar valsts varu. Šaura interpretācija pamatotu nevis institucionālu, bet funkcionālu pieeju, tātad ka ne visas darbības, ko veic struktūra, kura dibināta dalībvalstī kā publisko tiesību subjekts, tiktu automātiski uzskatītas par tās valsts varas prerogātas daļu. Ja publisko tiesību subjekts darbojas tādā formā, ko regulē civillikums vai komerclikums, t. i., jo paši uz līgumu pamata, tas liecina, ka tas nesteno valsts varu. Tomēr galu galā ir jāveic funkcionāla un padziļinātā pārbaude, jo pat darbībām, kuras publisko tiesību subjekts veic tādā formā, ko regulē publiskās tiesības, var nebūt tiešas un konkrētas saistības ar valsts varu un publisko tiesību subjektu, kas tās veic, tomēr varētu kvalificēt kā ekonomikas dalībnieku.

Tāpat Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 vai nozaru regulu mērķiem dalībvalsti var uzskatīt par ekonomikas dalībnieku, jo paši tad, ja tās veic tādās darbības kā pasākumi ceļu infrastruktūras uzlabošanai saskaņā ar ERAF finansu programmu vai organizācijām saskaņā ar ESF finansu programmu³⁹.

Šādos gadījumos par pakalpojumiem ES līdzekļu pirkšanai ir jāziņo saskaņā ar ES tiesību aktiem, jo šāji gadījumi dalībvalsts rīcības kāstenošanas iestāde un nesteno valsts varu⁴⁰.

Cits ekonomikas dalībnieka jēdziens ar atšķirīgumu ir un darbības jomu, kas saistīta ar publisko iepirkumu, kuru veic ES iestādes un struktūras, ir definēts Finanšu regulas 101. panta 1. punkta g) apakšpunktā⁴¹. Minētā definīcija neskar dalībvalstu ziņošanas pienākumu, bet ir jāņem vērā attiecībā uz IMS paziņotās informācijas izmantošanu agrīnās atklāšanas un izslēgšanas sistēmas kontekstā (sk. 16. iedaļu un III pielikumu).

³⁹ Piemēram, vadošo iestādi varētu uzskatīt par ekonomikas dalībnieku, ja pakalpojumam tiek nodrošināta tehniskā palīdzība.

⁴⁰ Skatīt Eiropas Savienības Tiesas (Tiesa) seno judikatūru attiecībā uz ekonomikas dalībnieka jēdzienu (lieta C-41/90 *Klaus Höfner and Fritz Elser/Macrotron GmbH*, *Recueil* 1991, I-01 979. lpp., un *mutatis mutandis* turpmāk judikatūrā).

⁴¹ Finanšu regulas 101. panta 1. punkta g) apakšpunkts (pilnu atsauci uz Finanšu regulu sk. 33. zemsverpiem): "“ekonomikas dalībnieks” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, tostarp publiskā sektora subjekts vai šādu personu grupa, kas piedāvā produktu piegādi, būvdarbu izpildi vai pakalpojumu sniegšanu vai nekustamo pašumu.”

5. J DZIENS “AIZDOMAS PAR KR PŠANU”

Kopš 2006. gada dalībvalstīm, kas ziņo Komisijai par pirkumu gadījumiem, ir jānorāda, vai šie gadījumi ir saistīti ar “aizdomas par krāpšanu”⁴²; “aizdomu par krāpšanu” definīcija tika iekavā ziņošanas noteikumos.

Tāpat definīcija tagad ir iekavā visās deleģētās regulās⁴³ par ziņošanu par pirkumiem.

Galvenais faktors krāpšanas noteikšanai ir “tūšs nodoms” izdarīt pirkumu. Tāpat pirkums, ja par to ziņo prokuratūrai, vienmēr būtībā uzskata par “aizdomas par krāpšanu”⁴⁴.

Juridiskais pamats

Saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2015/1970, (ES) 2015/1971, (ES) 2015/1972 un (ES) 2015/1973 3. panta 2. punkta g) apakšpunktu dalībvalstīm ir jāsniedz šāda informācija:

“g) attiecīgajiem gadījumiem — vai darbība rada aizdomas par krāpšanu”;

2. panta a) punkts:

““aizdomas par krāpšanu” ir neatbilstība, kuras dēļ ierosina administratīvu vai tiesas procedūru valsts līmenī, lai konstatētu tūšu uzvedību, jo pašī krāpšanu, kuras minētas Konvencijas par Eiropas Kopienas finanšu interešu aizsardzību, kas izstrādāta,

⁴² Komisijas 2005. gada 12. decembra Regulas (EK) Nr. 2035/2005, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1681/94 par pirkumu struktūrpolitikas finansēšanu un nepareizi izmaksu līdzekļu atgāšanu un par informācijas sistēmas izveidi šajos jomās, 1. panta 2. punkta 4. apakšpunkts (OV L 328, 15.12.2005.).

⁴³ Deleģētās regulas (ES) 2015/1970 2. panta a) punkts, Deleģētās regulas (ES) 2015/1971 2. panta a) punkts, Deleģētās regulas (ES) 2015/1972 2. panta a) punkts, Deleģētās regulas (ES) 2015/1973 2. panta a) punkts.

⁴⁴ Turklāt 1995. gada 26. jūlija konvencijā un tās pirmajā protokolā, kas stājās spēkā 2002. gada 17. oktobrī, ir sniegts vispārīgā tirdzniecības apraksts, kas ietver krāpšanu (konvencijas 1. pants) un korupciju (protokola 2. un 3. pants), tostarp līdzdalību šajos nodarījumos, kā dāšanu un mīnījumu tos izdarīt. Papildus tam Padomes 1991. gada 10. jūnija Direktīvas 91/308/EEK 1. panta trešajā ievilkumā ir definētas darbības, kas ir nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, kura saistīta ar krāpšanas vai korupcijas rezultātu. Dalībvalstu krimināltiesības ir garantētas, ka šādi definētiem nopietniem nodarījumiem piemēro “kriminālosodus, iedarbīgus, samērīgus un atturošus sodus”. Tādējādi pastāv kopīgi instrumenti, kas ļauj noteikt rīcību un — no Līguma paredzētās ciešanas regulārs sadarbības viedokļa — informēt attiecīgos Savienības iestādes, lai apkarotu krāpšanu un aizsargātu Savienības finanšu intereses.

pamatojoties uz Eiropas Savienības Līguma K3. pantu, 1. panta 1. punkta a) apakšpunkt .”

5.1. To p r k pumu veidu indikat vs saraksts, kuri uzskat mi par “aizdom m par kr pšanu”

Pamatojoties uz dal bvalstu zi ojumiem, ir sagatavots indikat vs saraksts, kur ietvertas tipolo ijas, ko izmanto dal bvalstis gad jumos, kuri b tu uzskat mi par “aizdom m par kr pšanu”.

Turpm kajos scen rijos p r k puma t šums ir ac mredzams, jo ir skaidrs, ka juridisk /fizisk persona/strukt ra, kas izdar jusi p r k pumu, apzin j s, ka t s darb ba vai bezdarb ba ietekm s publiskos l dzek us (ES un valsts ieguld jumu attiec gaj izdevumu jom).

Juridisk /fizisk persona/strukt ra, kas apzin ti izdar jusi iesp jamo p r k pumu, sniedz pazi ojumus vai izmanto dokumentus, kas neatspogu o re lo situ ciju; tipiski gad jumi:

- nepatiesas/falsific tas atskaites,
- nepatiesi/falsific ti dokumenti,
- t ds faktu, izstr d jumu, darb bu, pre u, izcelsmes vai galam r a apraksts, par kuru zin ms, ka tas ir nepatiess,
- nepatiesi/falsific ti apliecinošie dokumenti,
- t du pieteikumu iesniegšana, par kuriem zin ms, ka tie ir nepatiesi.

Juridisk /fizisk persona/strukt ra, kas apzin ti izdar jusi iesp jamo p r k pumu, piln b apzin dam s patiesos faktus, cenšas tos sl pt vai mask t. Tipiski gad jumi:

- l dzek u vai pre u piesavin šan s,
- preces import tas vai eksport tas, t s nedeklar jot,
- dom jamais p r k puma izdar t js izdom t ri fikt vu situ ciju,

- darbības vai projekta fiktīva izpilde, fiktīva izmantošana vai fiktīva apstrāde,
- darbības/projekta/izstrādājuma pašbu, kvalitātes vai kvantitātes sagrozīšana vai falsifikācija,
- ekonomikas datubāzes atsākšana no kontroles,
- fiktīvs vs ekonomikas datubāze.

Citos scenārijos nodoms būt jāpārbauda katrā gadījumā atsevišķi, jo ir iespējams, ka ekonomikas datubāzē rādītāji laboties vai nolaidināti. Šīs kategorijas var ietvert:

- nesaderīga atbalsta apvienošana,
- atskaišu vai apliecināšu dokumentu neiesniegšanu,
- darījuma nepabeigšanu.

Praktiski, par kuru valsts lēmumi tiek ierosināti administratīvi vai tiesvedības procedūrā, lai konstatētu, vai rādītāji bijuši tādi, kā būtu jāuzskata par "aizdoms par krāpšanu".

6. P R K PUMA KLASIFIK CIJA

6.1. P rk pums

Termins “p rk pums” ietver aizdomas par kr pšanu un konstat tu kr pšanu, bet ne tikai.

Pien kums noš irt šos divus veidus izriet no Komisijas Dele to regulu (ES) 2015/1970, (ES) 2015/1971, (ES) 2015/1972 un (ES) 2015/1973 3. panta 2. punkta g) apakšpunkta vai 3. panta 2. punkta f) apakšpunkta un 4. panta 2. punkta c) apakšpunkta, kuros noteikts, ka:

s kotn j zi ojum dal bvalsts nor da “*attiec g gad jum — vai darb ba rada aizdomas par kr pšanu*” (3. panta 2. punkta g) vai f) apakšpunkts), un

attiec b uz p rk pumiem, par kuriem piem rots sods, dal bvalstis nor da, “*vai tikusi konstat ta kr pšana*” (4. panta 2. punkta c) apakšpunkts).

Pareiza un savlaic ga klasifik cija ir oti svar ga, jo, pamatojoties uz to, “p rk pumus, par kuriem zi ots k par kr pnieciskiem”, atš ir no “p rk pumiem, par kuriem nav zi ots k par kr pnieciskiem”, k izkl st ts gada zi ojum “Eiropas Savien bas finanšu interešu aizsardz ba — c a pret kr pšanu” (*PIF*)⁴⁵. Š iemesla d ir oti svar gi, lai dal bvalstis, klasific jot p rk pumus, izmantotu vienotu pieeju attiec b uz to, ko un kad t s klasific k “aizdomas par kr pšanu”. Turpm ko da u m r is ir sniegt piem rotas nor des š das pieejas pan kšanai.

K to izdar t p rk pumu p rvald bas sist m (*IMS*)

P rk pumu p rvald bas sist ma (*IMS*) jebkuru pazi oto p rk pumu auj pien c gi klasific t, attiec gaj lauk izv loties vienu no š d m trim iesp j m:

— “*IRQ2* — p rk pums”,

⁴⁵ Zi ojums saska ar LESD 325. panta 5. punktu.

— “*IRQ3* — aizdomas par kr pšanu”,

— “*IRQ5* — konstat ta kr pšana”.

6.2. Aizdomas par kr pšanu

Termina “aizdomas par kr pšanu” defin cija nav aprakst ta r c ba, kas var tu rad t aizdomas par kr pšanu. T ir tikai procesu la defin cija: visus p rk pumus, attiec b uz kuriem valstu iest des ir veikušas pašus procesu lus pas kumus, klasific k “aizdomas par kr pšanu”.

T k visas dal bvalstis ir ratific jušas *PIF* konvenciju un izdar jušas groz jumus sav s ties bu sist m s⁴⁶, lai iek autu kr pšanas defin ciju, tad, zi ojojot Komisijai par p rk pumu, ikreiz, kad tiek ierosin ta proced ra saska ar min tajiem noteikumiem, b tu j izmanto klasifik cija “aizdomas par kr pšanu”.

Iz emot dažas konkr tas valstu situ cijas, visp r gais noteikums b tu t ds, kakrimin lprocesu ierosina br d , kad lietu ar m r i p rliecin ties, vai ir izdar ta kr pšana, nos ta prokurat rai un/vai kad to ierosina prokurat ra.

Šaj zi valstu noteikumi var atš irties atkar b no to ties bu sist m m. Daž s dal bvalst s krimin lprocess var b t oblig ts, bet cit s — diskrecion rs.

Gal go l mumu par to, vai p rk pums tieš m ir kr pšana, pie em iesaist t s dal bvalsts attiec g s iest des. Tas noz m , ka lietu, par kuru dal bvalsts s kotn ji zi ojusi k par iesp jami kr pniecisku, tiesu iest des v l k var izbeigt.

Lai saska otu dal bvalstu klasifik ciju attiec b uz gad jumiem, kad ir aizdomas par kr pšanu, proced r ir j apzina kop gais iez mes, ko, zi ojojot Komisijai, visas valstu

⁴⁶ Sk. *PIF* konvencijas 6.3. ieda u. Dal bvalst m savi krimin lkodeksi un/vai krimin lprocesa kodeksi vai noteikumi ir j saska o ar konvenciju.

iestes var vienīgi izmantot klasifikācijai⁴⁷. Pamatojoties uz 2014. gada aptaujas rezultātiem, ir apzināti šādi posmi.

Aizdomas par krāpšanu			
<p>Administratīvās izmeklēšanas: pamatojoties uz atklātām pirkumu veidu un <i>modus operandi</i>, administratīvās izmeklēšanas lēmumu, kā gadījumos ir aizdomas par krāpšanu</p>	<p>Administratīvās izmeklēšanas informācija: izmeklēšanas prokuratūrai lietu par ES vai valsts noteikumu ieviešanu pirkumu, kas apdraud ES finanšu intereses</p>	<p>Kriminālizmeklēšanas kļūšana: prokurors atver lietu par ES vai valsts noteikumu ieviešanu pirkumu, kas apdraud ES finanšu intereses</p>	<p>Leģitīmi izvirzīti apsūdzību: prokurors izvirzīti apsūdzību pret personu saistībā ar noteikumu ieviešanu pirkumu, kas apdraud ES finanšu intereses</p>

Kto atspoguļo pirkumu pārvērtības sistēma (IMS)

Saskaņā ar praktisku pieeju un nolikuma novērst datu interpretācijas problēmas, neuzspiežot dalībvalstīm procesu las izmaiņas, IMS piedāvā dalībvalstīm iespēju precizēt posmu, kur gadījumos klasificēts kā “aizdomas par krāpšanu”.

⁴⁷ Konkrēti piemēri sniegti šo pamatnostādņu IV.2. pielikumā.

6.3. Konstatācija

Konstatācija, kas apdraud ES finanšu intereses, definēta pirmo reizi tika ieviesta ar Konvencijas, kas izstrādāta, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību K3. pantu, par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību⁴⁸ (pazīstama arī kā PIF konvencija) 1. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

Juridiskais pamats

PIF konvencijā konstatācija, kas apdraud ES finanšu intereses, ir definēta šādi:

a) attiecībā uz izdevumiem — jebkāda darbība vai bezdarbība ar iepriekš ju nodomu, kura ir saistīta ar:

— valdības, kaimiņu vai nepilngadīgu personu vai dokumentu lietošanu vai uzraudzību, kuru rezultātā ir ES vispārīgā budžeta vai ES pārvaldītā vai ES interesēs pārvaldītā budžeta līdzekļu piesavināšana vai nelikumīgā paturēšana,

— informācijas noklusēšanu, pārskatīt konkrētās saistības, ar tādām pašām rezultātu,

— šādu līdzekļu izlietošanu citiem mērķiem, nekā tie sākotnēji tika piešķirti;

b) (..)

Visas dalībvalstis ir ratificējušas iepriekš minētās normas un tās ievieš savas valststiesību aktos. Ir bijušas dažādas pieejas, piemēram, pašas atsauku izdaršana uz konstatāciju, kas apdraud ES līdzekļus⁴⁹, vai citā veidā vispārīgās definīcijas bez pašas atsauces uz “cietušo” (“ES finanšu interesēm”)⁵⁰.

Neatkarīgi no pieejas, ko izvēlējās dalībvalstis, 1995. gada konvencijas ratifikācija katrai valstij nodrošināja pamatu kriminālajai un iespējamai sankciju noteikšanai par konkrētām darbībām.

⁴⁸ Konvencijas piemēšanas brīdī (1995. gadā) visā tekstā bija atsauces uz Kopienām. Šajā rokasgrāmatā, izdarot atsauces uz ES un mainot citas attiecīgās atsauces atbilstoši mērķiem un jautājumiem, ir atspoguļota pašreizējā institucionālā struktūra.

⁴⁹ Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Dānija, Grieķija, Spānija, Horvātijā, Itālija, Kipra, Ungārija, Malta, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovākija un Zviedrija.

⁵⁰ Vācija, Igaunija, Francija, Lietuva, Luksemburga, Nīderlande, Polija, Austrija, Polija, Somija un Apvienotā Karaliste.

Ja t notiek, proti, ja tiek pasludināts noties jošs spriedums un tas netiek pārskatīts, attiecīgajam gadījumam var uzskatīt par “konstatētu krāpšanu”.

K to atspoguļot pirkumu pārvaldības sistēmā (*IMS*)

Ja tikt pārskatītiem pirkumiem ir pazīmes, kas liecina par krāpšanu, tas jāuzskatīts par “aizdomu par krāpšanu” gadījumu. Atveriet to un “pieprasiet” to atjaunināt, izdarot grozījumus attiecīgajās cilnes lapās un laukos, piemēram:

pirkuma klasifikāciju nomainot no *IRQ3* uz *IRQ5*;

aizpildot sankciju (sodu) laukus.

IMS arī augšupielādēt attiecīgos dokumentus kā pielikumu (piemēram, spriedumu).

7. FAKTS, KAS RADA PIENĀKUMU ZĪŅOT

7.1. Pirmās administratīvās vai tiesas konstatācijas (PACA) definīcija

Saskaņā ar ES tiesību aktiem dalībvalstīm ir jāziņo par pirkumu gadījumiem un gadījumiem, kad ir aizdomas par krāpšanu, par kuriem veikta pirmā administratīvā vai tiesas konstatācija (*premier acte de constat administratif ou judiciaire* — PACA).

Juridiskais pamats

Saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2015/1970, (ES) 2015/1971, (ES) 2015/1972 un (ES) 2015/1973 3. panta 1. punktu dalībvalstīm ir jāsniedz šāda informācija:

“3. pants

Skotnā jāziņo šādi:

1. Dalībvalstīs jāziņo Komisijai par pirkumiem:

- a) kas ietekmē summu, kas pārsniedz EUR 10 000 no fondu ieguldījuma;
- b) par ko veikta “pirmā administratīvā vai tiesas konstatācija”.

Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2015/1970, (ES) 2015/1971, (ES) 2015/1972 un (ES) 2015/1973 2. panta b) punktā “pirmā administratīvā vai tiesas konstatācija” definēta šādi:

2. panta b) punkts:

“‘pirmā administratīvā vai tiesas konstatācija’ ir kompetentas administratīvās vai tiesu iestādes veikts pirmais rakstiskais novērtējums, ar ko, pamatojoties uz konkrētiem faktiem, secina, ka ir izdarīts pirkums, neskarot iespēju šo secinājumu vēlāk grozīt vai atcelt, ņemot vērā attiecīgās administratīvās vai tiesvedības procedūras norisi.”

Atsauce uz administratīvo vai tiesvedības procedūru būtībā jāuzskata par tādā, kas liecina, ka pirkums ir konstatēts⁵¹, jo dalībvalstīm pēc tam par pirkumu ir jāsniedz visa informācija, kas nebija pieejama, kad pirmoreiz ziņoja par faktiem⁵².

⁵¹ Deleģētās regulas (ES) 2015/1970 3. panta 2. punkta e) apakšpunkts, Deleģētās regulas (ES) 2015/1971 3. panta 2. punkta e) apakšpunkts, Deleģētās regulas (ES) 2015/1972 3. panta 2. punkta d) apakšpunkts, Deleģētās regulas (ES) 2015/1973 3. panta 2. punkta e) apakšpunkts; sk. II pielikumu.

⁵² Sk. šo deleģēto regulu 4. pantu.

Lai zi ošanas sist ma darbotos pilnv rt gi, j uzskata, ka pirm konstat cija ir pirmais administr cijas vai tiesu ieraksts (pat ja tas ir tikai iekš js dokuments) par to, ka p rk pums past v, ar nosac jumu, ka ieraksts ir balst ts uz patiesiem faktiem. **Tas neliedz administrat vaj m vai tiesu iest d m šo pirmo konstat ciju v l k atcelt vai labot, pamatojoties uz administrat v s vai tiesved bas proced ras norisi**⁵³. Š pieeja ir neat emama sast vda a zi ošanas sist mai, kas izveidota ar ES ties bu aktiem, lai Komisija vai jebkura cita attiec g dal bvalsts var tu tri iejaukties⁵⁴.

Atsaucoties uz pirm s administrat v s vai tiesas konstat cijas defin ciju, **pirmais rakstiskais nov rt jums** var attiekties uz vair ku veidu dokumentiem, piem ram, rev zijas iest des rev zijas zi ojumu vai kompetent s iest des zi ojumu par p rk pumu, k rezult t s k atg šanas proced ras, vai dokumentu, ar kuru re istr ta lietas nodošana prokurat rai.

“Pirm s konstat cijas” galvenie elementi vai pras bas ir j skata saist b ar “p rk puma” defin ciju.

T p c pirm s konstat cijas galvenie elementi jeb iez mes ir š das:

- **rakstisks dokuments (rakstisks nov rt jums)**: zi ojums, memorands, rezol cija, atg šanas r kojums, v stule vai jebkurš cits dokuments, kur s ki izkl st ti p rk puma fakti un elementi, dokuments par lietas nodošanu prokuroram⁵⁵ un — attiec g gad jum — spriedums, aps dz ba,
- **kompetentas iest des veikts nov rt jums,**
- **secin jums, ka ir izdar ts p rk pums.**

⁵³ K noteikts dele to regulu 4. panta 1. punkt . Sk. ar 9. ieda u.

⁵⁴ K noteikts Komisijas stenošanas regulu (ES) 2015/1974, (ES) 2015/1975, (ES) 2015/1976 un (ES) 2015/1977 2. panta 3. punkt .

⁵⁵ J nor da, ka vair kas dal bvalstis iekš j s zi ošanas proced r s ir ieviesušas j dzienu “sign ls par p rk pumu”, kas princip nav uzskat ms par pirmo rakstisko nov rt jumu (sk. II pielikumu).

Piemēri:

vadības pārbaudes ziņojums;

vadības pārbaudes kontrolsaraksti;

revīzijas ziņojumi (revīzijas iestāde, reģionālie revīzijas dienesti, augstākā revīzijas iestāde);

maksājumu aģentūru sagatavotie kontroles ziņojumi;

Eiropas Komisijas ziņojums;

Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai ziņojums;

Eiropas Revīzijas palātas ziņojums;

lēmums ierosināt atgūšanas procedūru;

atgūšanas rīkojums;

izmeklēšanas struktūras ziņojums;

citi valsts struktūru ziņojumi vai memorandi (iekšējās revīzijas, vadības ziņojumi utt.);

dokuments par lietas nodošanu prokuroram;

lūgums izvirzīt apsūdzību (attiecīgā gadījumā).

Dažos gadījumos pirmo rakstisko novērtējumu var sniegt tirdzniecības vai revīziju rezultāti, kas nav saistīti ar ES līdzekļiem.

Piemēri

Revīzijas struktūra, kas ir atbildīga par valsts budžeta finansēto dotāciju revīziju, revidē saņēmēju, kam dotācija piešķirta pētniecības jomā, lai pieņemtu darbā pētniekus. Veicot datu kontrolpārbaudi, revidents atklāj dubultu finansējumu un arī to, ka dotācijas līdzfinansējusi ES, bet tas nav bijis minēts publicētajā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus. Revīzijas ziņojums ir "PACA".

Dalībvalsts iekšējās kontroles struktūra, kas ir atbildīga par tiesību aktos noteiktajām valsts struktūru revīzijām, veic ikgadējo revīziju neatkarīgā struktūrā, kura īsteno ES līdzfinansētus projektus. Revīzijā atklāj dažus pārkāpumus vienā no līgumiem, ko līdzfinansē no ES līdzekļiem. Kontroles ziņojums ir "PACA".

Rakstiskajam dokumentam, ko uzskata par pirmo rakstisko novērtējumu, vajadzētu būt pirmajam dokumentam, kas izgatavots sagatavošanas posmā, bet ko tomēr varētu mainīt. Tam nav jābūt dokumentam, kas parasti iezīmē administratīvās vai tiesvedības procedūras beigas (galīgais ziņojums, galīgais spriedums). Tomēr šis pirmais rakstiskais novērtējums var būt galīgais dokuments, ja procedūras pabeigšanas termiņš sakrīt ar ziņojuma sniegšanas termiņu (piemēram, valsts pretrunu

procedūra, kur iesaistīts attiecīgais revidents, kas ir jānosaka un kura nepieciešama ziņojuma pabeigšanai, ir tā).

Attiecībā uz pārkāpumu gadījumiem, ko administratīvā iestāde klasificē kā aizdomas par krāpšanu, pirmo konstatāciju nevar izdarīt vēlāk par dienu, kad sagatavots ziņojums, kas nosūtīts kompetentajai iestādei (prokuroram / tiesu iestādei) turpmāk rakstveidā⁵⁶.

Piemēri

Revīzijas vai vadības pārbaudes ziņojumu gadījumā, kur pretrunu procedūras termiņš ir īss (mazāk nekā pieci mēneši), būtu ērti sagaidīt galīgo ziņojumu, lai, ziņojot par pārkāpumiem, minētajā posmā tiktu ņemti vērā visi elementi un varētu apstiprināt vai labot sākotnējā ziņojumā ietvertos faktus.

Gadījumos, par kuriem notiek tiesvedība, laika posms no tiesvedības ierosināšanas līdz spriedumam var būt ilgs, tāpēc to varētu ņemt vērā, pieņemot lēmumu par brīdi, kad ziņot par atklātajiem pārkāpumiem.

7.2. Saikne starp PACA un lūdzēju atgāšanos

Svarīgi uzsvērt, ka ziņošanas par pārkāpumiem galvenais mērķis ir nevis ierosināt lūdzēju atgāšanos procedūru, bet analīzes un informāšanas nolūki ziņot par šo gadījumu Komisijai.

Tomēr vairumā gadījumu PACA var saistīt ar atgāšanos procedūras ierosināšanu, jo, tiklīdz atklāts pārkāpums, nekavējoties jādara kompetentajai iestādei (vadošajai iestādei, atbildīgajai iestādei, maksājumu aģentūrai, sertifikācijas iestādei vai revīzijas iestādei), ir atgāšanos nelikumīgi samaksātos lūdzējus.

Svarīgi uzsvērt, ka pirmās konstatācijas (PACA) datumam nevar būt vēlāk par atgāšanos procedūras ierosināšanas dienu⁵⁷. Lai gan dažādos dalībvalstīs par du

⁵⁶ Konkrēti piemēri sniegti šo pamatnostādņu IV.1. pielikumā.

⁵⁷ Sk. Regulas (ES) Nr. 1306/2013 54. pantu (pilnu atsauci sk. 5. zemsvalstīs).

piedzīst pašs procedūras var atširties, atgriešanas procedūras kā dienā, kad kompetentā iestāde (vairumā gadījumu) veic administratīvus pasākumus, lai atgrieztu naudu. Tā rezultātā var būt tāds, ka dalībvalsts iestāde pirmo reizi rakstiski paziņosāmajam, ka būtībā maksājuma summa, un kā par pirkumu tiek ziņots Komisijai.

7.3. Saistība starp PACA datumu un precizās ietekmētās summas aprēķinu un par daļu izstrāšanu

Ēmotvērto, kā piemēro finanšu korekcijas, ja kādu noteiktā projekta stenošanas gaitā, precīzu pirkuma ietekmētā summu var aprēķināt tikai pēc tam, kad pirkuma ietekmētās darbības ir pabeigtas⁵⁸. Vadošās iestādes nevar aprēķināt precīzu pirkuma summu, kamēr ietekmētā darbība nav pabeigta, jo pirms tam nav zināma faktiskā summa, ko sāmajs izlietojis šai darbībai. Finanšu korekciju piemērošanas mērķis ir atjaunot situāciju, kur 100% izdevumu, kas deklarēti finansējuma saņemšanai no ESI fondiem, atbilst piemērojamiem valsts un ES noteikumiem.

Kad pirkuma ietekmētā darbība ir pabeigta un sāmajs par šo darbību pieprasa konkrētu summu, vadošajai iestādei būtībā jāaprēķina pirkuma faktiskā summa. Projekta stenošanas gaitā, kad sāmajs pieprasa summas, kas izlietotas par ietekmētā darbību, vadošajai iestādei no starpposma un galīgajiem maksājumiem būtībā jāatskaita finanšu korekcijas procentu laisājoms, bet precīza nelikumīgā summa kāst zināma tikai pēc galīgā maksājuma.

Attiecībā uz pirkumiem, ko klasificē kā "aizdomas par krāpšanu", brīdī, kad konstatē pirkumu, ietekmētā summa dažkārt nav iespējams aprēķināt, un aptuveno summu nevar uzskatīt par parādu. Tiklīdz kāst zināma precīza ietekmētā summa, dalībvalstij par to būtībā jāziņo, informējot par turpmākiem pasākumiem. Pat pirmstiesas procedūru gadījumā, kam var būt nepieciešams ilgs laiks (gads vai vairāk), dalībvalstīm visa informācija būtībā jāpaziņo tad, kad tā slietu nosūta prokuratūrai. Dažos gadījumos precīza ietekmētā summa, kārtas, vai tā būtībā uzskatāma par parādu, kāst zināms pirmstiesas procedūras beigās. Īemesls minētajai pieejai ir tas, ka ziņošana par pirkumiem ir nevis grāmatvedības

⁵⁸ Sk. deleģēto regulu 4. pantu (pilnu atsauci sk. 6. zemsveras piezīmē).

instruments, bet gan informācijas avots preventīvu pasākumu un statistiskās analīzes veikšanai.

8. IZMUMI NO ZĪOŠANAS PIENĀKUMA

Uz zīošanas noteikumiem izdevumu jomā attiecas daži izmumi⁵⁹. Par turpmāk minētajiem gadījumu kategorijām nav jāziņo.

8.1. Paziņošanas robežvērtība

Deleģēto regulu 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā dalībvalstīm ir noteikta prasība ziņot Komisijai tikai par tiem pirkumiem (tostarp “aizdomām par krāpšanu” un “krāpšanu”), kas ietekmē summu, kura pārsniedz EUR 10 000 no fondu ieguldījuma⁶⁰.

Kā daļēji kopuma mērķa sadalīšana nolūkā izvairīties no zīošanas prasības izpildes būtību pretrunā ES tiesību aktiem. Tādējādi “pirkums” ES tiesību aktos nozīmē var ietvert nelikumīgus vai krāpnieciskus darbus, kuras ir savstarpīgi saistītas un kuru kopējā finansiālā ietekme pārsniedz EUR 10 000, pat ja katrs darbs nesaņiedz šo robežvērtību⁶¹.

⁵⁹ Tomēr dalībvalstīm katru gadu ir jāziņo Komisijai par visām summām, kas izriet no kāda pirkuma — pat gadījumos, uz kuriem attiecas izmumi.

⁶⁰ Deleģētās regulas; pilnu atsauci sk. 6. zemsvertras piezīmē.

⁶¹ Par dažādu veidu pirkumiem, kurus izdarījis tas pats ekonomikas dalībnieks un kuri attiecas uz vienu darbu/rīcību/projektu, var sniegt kopējā izmumu (sk. 9.3. iedaļu).

Zi ošanas noteikumos ir paredzti izmumi (sk. iepriekš). Šie izmumi neattiecas jo paši uz pirkumu gadījumiem pirms bankrota un gadījumiem, kad ir aizdomas par krāpšanu, — par tiem ir jāziņo.

8.2. paši ziņojumi par ošanu izmumi

Agrārkomisija un dalībvalstis dažkārt saskaras ar situācijām, kas neatbilda spēkā esošajiem tiesību aktiem, bet kurās tika uzskatīts, ka iepriekš minētie pirkuma definīcija ir nepiemērota vai ziņojumi par šādu veida pirkumu nav pievienoti svertbas.

Emotīvā šo pieredzi, Komisija ir vienkrīsojusi nozaru noteikumus attiecībā uz ziņojumiem par pirkumiem, ieviešot vairākus izmumus.

ERAF, ESF, Kohāzijas fonds un EJZF, KNR

Regulas (ES) Nr. 1303/2013 122. panta 2. punkts ir paredzēti izmumi no ziņojumu prasības šādos gadījumos:

a) gadījumos, kad pirkuma vienīgais aspekts ir tas, ka atbalsta saņēmēja bankrota dēļ pilnībā vai daļēji nav izpildīta līdzfinansējuma darbu programma iekšējā darbībā;

b) gadījumos, uz kuriem atbalsta saņēmējs brīvprātīgi norādījis vadošajai iestādei vai sertifikācijas iestādei, pirms kāda no iestādēm pati to konstatē — vai nu pirms, vai ar pilnībā publiski ieguldījuma veikšanu;

c) gadījumos, kurus vadošā iestāde vai sertifikācijas iestāde ir konstatējusi un koriģējusi pirms attiecīgā izdevumu iekasēšanas Komisijai iesniegtajam izdevumu deklarācijam.

ELGF, ELFLA, FEAD un AMIF/ISF

Līdzīgi ziņojumi izmumi ir šādi:

Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2015/1971 ir paredzēti ziņojumu izmumi attiecībā uz ELGF un ELFLA;

Deleģētajā regulā (ES) 2015/1972 ir paredzēti ziņojumu izmumi attiecībā uz Eiropas atbalsta fondu vistrucīgajām personām;

Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2015/1973 ir paredzēti ziņojumu izmumi attiecībā uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu un finansiāli atbalsta instrumentu policijas sadarbībai, noziedzības novēršanai un apkarošanai un krāpniecības apkarošanai.

8.3. Bankrota j diens

Saska ar pien kumu zi ot par izdevumiem nav j zi o par “vienk rša bankrota” gad jumiem, iz emot p rk pumus, kas notikuši pirms bankrota, un gad jumus, kad ir aizdomas par kr pšanu, — par šiem gad jumiem ir j zi o.

Ar “vienk ršu bankrotu” b tu j saprot no ES budžeta l dzfinans tas darb bas da ja vai piln ga neizpilde gal g sa m ja bankrota d , pirms kura nav izdar ts p rk pums un kurš nav saist ts ar aizdom m par kr pšanu.

“Bankrots” ir maks tnesp jas proced ras Regulas (EK) Nr. 1346/2000 2. panta a) punkta⁶² noz m . Maks tnesp jas un bankrota gad jumi ir p rk puma c lonis Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 noz m , ja:

a) tie ir saist ti ar ES ties bu aktu p rk pumu (piem ram, oti tipiska ir l gumsaist bu neizpilde);

b) tie var ietekm t ES budžetu.

Bankrots, pat ja tas nav kr pniecisks, var izrais t p rk pumu Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 1. panta noz m . T b t bas d to nevar raksturot k “notikumumu, ko uz m js nevar kontrol t”⁶³, k noteikts judikat r .

Pats par sevi saprotams, ka maks tnesp ja vai bankrots neierobežo iest žu darb bas, un finanšu p cp rbaudes nol k par tiem jebkur gad jum ir j zi o gada p rskat . Šie pazi ojumi auj Komisijai lemt par to, vai b tu j veic atbilst gi pas kumi ES budžeta finanšu interešu aizsardz bai.

62 Regulas (ES) Nr. 1303/2013 122. panta 2. punkta a) apakšpunkts, Regulas (ES) Nr. 223/2014 30. panta 2. punkta a) apakšpunkts un Komisijas Dele to regulu (ES) 2015/1971 un (ES) 2015/1973 3. panta 3. punkta a) apakšpunkts.

63 Tiesas judikat r “nep rvarama vara” ir defin ta k “ rk rtas un neparedzami apst ki, kurus attiec gais uz m js nevar kontrol t un no kuru sek m, lai gan ir veikti visi nepieciešamie pas kumi, nevar ja izvair ties.” Tiesas 17.10.2002. spriedums (pirm pal ta) liet C-208/01 *Isabel Parras Medina/Consejeria de Agricultura y Medio Ambiente de la Junta de Comunidades de Castilla-La Mancha* un Tiesas 9.8.1994. spriedums (ceturt pal ta) liet C-347/93 *Be ijas valsts/Boterlux SPRL* par prejudici lu jaut jumu.

Ziņošanas noteikumos ir paredzēti izņēmumi (sk. iepriekš). Šie izņēmumi neattiecas
jo pašreizējās pārraudzības gadījumos pirms bankrota un gadījumos, kad ir aizdomas
par krāpšanu, — par tiem ir jāziņo.

9. ZI OŠANA PAR P RĶ PUMU UN AR P RĶ PUMU SAISTĪTĀS LIETAS SLĒGŠANA

Atkarībā no ziņojuma par p rķ pumu veida (s kotn jāis, papildu vai pašais ziņojums) ES tiesību aktos ir noteikti dažādi termiņi ziņošanas pienākuma izpildei.

Juridiskais pamats

Komisijas stenošanas regulu (ES) 2015/1974, (ES) 2015/1975, (ES) 2015/1976 un (ES) 2015/1977 2. pantā ir paredzēts grafisks ziņošanai par p rķ pumiem.

1) Divu mēnešu laikā pēc katra ceturkšņa beigām dalībvalstis Komisijai nosūta s kotn jāis ziņojumu par p rķ pumiem, kas minēti Deleģētās regulas (ES) 2015/1970 3. pantā.

2) Dalībvalstis nosūta Komisijai Deleģētās regulas (ES) (2015/1970/1971/1972/1973) 4. pantā minēto papildu ziņojumu, cik trijviēn iespējams pēc attiecīgās informācijas iegūšanas.

3) Dalībvalsts nekavējoties ziņo Komisijai par visiem p rķ pumiem, kas ir atklāti vai, iespējams, notikuši, norādot jebkuras citas attiecīgās dalībvalstis, ja ir bažas, ka p rķ pumiem var būt sekas ārpus tās teritorijas.

9.1. S kotn jāis ziņošana

Dalībvalstīm ir jānosūta pirmais ziņojums par konstatētu p rķ pumu nevēlamiem divu mēnešu pēc katrā ceturkšņa beigām, kur izdara pirmo konstatāciju (PACA). Tomēr ziņojumu par valdības sistēma (IMS) auj ziņot agrāk. Šā regulā ziņošana palīdz izlīdzināt administratīvo slogu un nodrošināt savlaicīgumu.

9.1.1. Gadījumi, par kuriem nav s kotn jāis pienākuma ziņot

P rķ pumus, kuri s kotn jāis nenasniedz ziņošanas robežvērtības vai uz kuriem attiecas izņēmumi no pienākuma ziņot Komisijai, reģistrāra PACA datumu, un Komisijai (OLAF) par tiem neziņo. Dažos gadījumos pēc kāda laika (kas var būt vairāki gadi) par dāsiem jauniem konstatājumiem, un dažī no šiem p rķ pumiem k st par t diem, par kuriem ir jāziņo Komisijai.

Lai izvairītos no statistiskiem kropojumiem “ziņošanas efektivitātē”, t. i., vidējā laikposmā no p rķ puma konstatāšanas līdz tās paziņošanai Komisijai, un neradītu iespaidu, ka

attiecīgā dalī bvalsts nav ievērojusi ziņošanas noteikumus, kā arī puma atklāšanas datumu *IMS* ievada datumu, kad kļuva zināma tā informācija, kuras dēļ puma klasifikācija bija jāmaina uz tūdu, par ko jāziņo Komisijai. Datumu, kad puma faktiski konstatēta, bet par to vēl nebija jāziņo, ievada piezīmju iedaļā.

9.1.2. Ziņošanas noilguma termiņš

ES tiesību aktoos nav paredzēti noilgums attiecībā uz ziņošanas pienākumu, tāpēc tam nav beigu termiņa. Tomēr būtībā lietderīgā saskaņotā ziņošanas termiņu ar to, cik ilgi tiek glabāti apliecināmie dokumenti pēc attiecīgās programmas/darbības slēgšanas. Attiecībā uz gadījumiem, kad ir “aizdomas par krāpšanu”, noilguma termiņam vajadzētu atbilst noilguma termiņam, kas valsts tiesību aktoos paredzēti par attiecīgā nodarījumu.

9.2. pašs/steidzami ziņojumi

Ja pastāv bažas, ka atklātajam vai, iespējams, notikušajam puma varētu būt sekas ārpus ziņotājam dalī bvalsts teritorijas, **nekavējoties** jānosūta Komisijai pašs/steidzams ziņojums, norādot attiecīgās pārjstā bvalstis.

Kā to atspoguļot puma pārvaldības sistēmā (*IMS*)

IMS izmantot praktiskā pieeja dalī bvalstīm nodrošina iespēju pārvietot 1.13. lauka pārreģistrāciju izvēlnē no N (0) uz J (1).

9.3. Vair ku zi ojumu par p rk pumiem (apvienotu zi ojumu) sagatavošana

Noteikums ir t ds, ka zi ojumiem b tu j attiecas uz atseviš iem gad jumiem. Tom r daž s situ cij s dal bvalst m ir iesp ja apvienot zi ojumus, piem ram:

— ja ekonomikas dal bnieks izdara vair k nek viena veida p rk pumu attiec b uz to pašu pas kumu, tad, emot v r p rk pumu kop jo v rt bu, tos var apvienot vien zi ojum par p rk pumiem,

— ja ekonomikas dal bnieks izdara p rk pumus attiec b uz vair ku pl nošanas periodu (piem ram, 2007.–2013. un 2014.–2020. gada) projektiem un/vai daž diem fondiem, zi ojumu vajadz tu sniegt par katru pl nošanas periodu un fondu atseviš i ar savstarp j m atsauc m uz saist tajiem gad jumiem⁶⁴.

9.4. Papildu zi ojumi

Dal bvalst m ir pien kums papildu zi ojumos sniegt inform ciju par jebk du t du proced ru vai tiesved bas ierosin šanu, izbeigšanu vai p rtraukšanu, kas paredz tas administrat vu pas kumu vai administrat vu vai krimin lu sankciju noteikšanai, un par min to proced ru vai tiesved bas izn kumu. Papildu zi ojumi b tu j nos ta, cik dr z vien iesp jams p c tam, kad dal bvalsts zi ošanas iest de sa musi attiec go inform ciju par gad juma p cp rbaudi (inform ciju, kas nebija pieejama s kotn j s zi ošanas laik , vai labojamos datus; inform ciju par attiec g s tiesved bas ierosin šanu, pabeigšanu vai p rtraukšanu).

Attiec b uz p rk pumiem, par kuriem noteiktas sankcijas, dal bvalst m jo paši j nor da ar :

- a) vai t s ir administrat vas vai krimin las sankcijas;
- b) vai sankcijas noteiktas par Savien bas vai valsts ties bu akta p rk pumu un s k ka inform cija par sankcij m;
- c) vai ir konstat ta kr pšana.

⁶⁴ Pagaid m *IMS* nenodrošina iesp ju vienlaikus zi ot par vair kiem pl nošanas periodiem vai fondiem.

9.5. Lietas slēgšana

Pēc tam, kad tiesvedība ir pabeigta un Komisija informēta par tās iznākumu, dalībvalstīm būtiski jānoslo dz un jāpabeidz ziņošana un lietas slēdz.

Citi piemēri, kad varētu slēgt lietu pēc procedūras pabeigšanas:

- saņēmējs izpilda pienākumu lietā, kur pirkums bija pienākuma neizpilde,
- finanšu korekcijas procedūra ir pabeigta,
- ir beidzies termiņš, līdz kuram nelikumīgo summu varēja piedzīt piespiedu kārtībā,
- saņēmējs ir izslēgts no komercdarbības,
- vadošā iestāde pirkumu atklāj pirms maksājuma veikšanas, un finansēšanas nolūgums tiek atcelts vai saņēmējs piekrīt atlīdzināt pirkuma finansēšanu.

Attiecībā uz lietām, kas saistītas ar struktūrpolitiku (strukturālie fondi un Kohēzijas fonds) 2000.–2006. gada plānošanas periodam un agrākiem plānošanas periodiem, lietas *IMS* slēdz Komisija (*OLAF* pēc attiecīgā ģenerāldirektora pieprasījuma⁶⁵). Attiecībā uz 2007.–2013. gada plānošanas periodu attiecīgā dalībvalsts slēdz lietas *IMS* pēc tam, kad pabeigtas visas procedūras/tiesvedības valsts līmenī, tostarp attiecīgā summa atmaksāta ES budžetā.

9.6. Lietas atcelšana

Atjauninot saskaņotā ziņojumu, dalībvalstis ar var norādīt, ka pēc papildu izmeklēšanas lieta, par kuru saskaņotāji ziņots kā par pirkumu, tomēr nav attiecīgo noteikumu pirkums, un lietu atcelt.

Kā to izdarīt pirkumu pārvaldības sistēmā (*IMS*)

⁶⁵ Attiecībā uz šiem gadiem *IMS* izmanto ar, lai sekotu līdzi atgāšanai.

Kad lietu atjaunina, ir pieejama iespēja "pieprasīt" lietu atcelt.

Paturiet prātā, ka, izdarot šādu pieprasījumu, *IMS* tiks neatgriezeniski dzēsta visa informācija, kas varētu aut identificēt projektu (un līdz ar to arī samju), par kuru saskaņoti ziņots katdu, ko ietekmējis pirkums. Tikl dz pieprasījums nosūtīts Komisijai/*OLAF*, informācija vairs nav atgrieicama.

10. P R K PUMA FINANŠU ASPEKTI

Juridiskais pamats

Saska ar Komisijas Dele to regulu (ES) 2015/1970, (ES) 2015/1971, (ES) 2015/1972 un (ES) 2015/1973 3. panta 2. punktu dal bvalst m ir j sniedz š da inform cija:

l) izdevumu kopsumma, kas izteikta k Savien bas ieguld jums, valsts ieguld jums un priv tais ieguld jums par attiec go darb bu;

m) p rk puma ietekm t summa, kas izteikta k Savien bas ieguld jums un valsts ieguld jums;

n) gad jum , kad rodas aizdomas par kr pšanu, un ja sa m jam nav veikts publisk ieguld juma maks jums, summa, kas tiktu nepamatoti izmaks ta, ja p rk pums netiktu konstat ts, izteikta k Savien bas ieguld jums un valsts ieguld jums;

o) nelikum go izdevumu b t ba;

p) attiec g gad jum — maks jumu aptur šana un iesp ja atg t izmaks t s summas.

10.1. Izdevumu kopsumma

Izdevumu kopsumma attiecas uz attiec g projekta vai darb bas kop jo finans jumu (ES un dal bvalsts da u publiskaj ieguld jum un priv to ieguld jumu). B tu j nor da ne tikai nelikum g summa, bet viss apstiprin t projekta budžets⁶⁶.

10.2. P rk puma summa

P rk puma summa (nelikum g summa) b tu j apr ina, apvienojot gad juma faktisko un iesp jamo finansi lo ietekmi un ietverot ne tikai izdevumus, par kuriem nepamatoti samaks ts gal gajiem sa m jiem / pazi ots Komisijai, bet ar pirms deklar šanas ietekm t s summas. B tu j zi o par vis m summ m, kas uzskat mas par neattiecin m m t p c, ka saist b ar l dzfinans to (no ES un dal bvalsts da as publiskaj ieguld jum) projektu vai darb bu konstat ts p rk pums.

⁶⁶ Konkr ti piem ri sniegti šo pamatnost d u IV.4. pielikum .

Dažos gadījumos faktiskā nelikumīgā summa var atšķirties no kopējās rīcības/līguma summas, ko ietekmējis pirkums. Piemēram, pirkumu gadījumos, kas saistīti ar publisko iepirkumu, daļēji ir tiesības piemērot proporcionālas un procentuālas finanšu korekcijas (atbilstoši pirkuma apmēram saskaņā ar Komisijas norādēm). Šādos gadījumos summu, kas noteikta lēmumā par finanšu korekciju, var uzskatīt par pirkuma finanšu ietekmi, un minētā summa būtiski jānorādā ziņojumā.

11. EIROPAS TERITORĪĻĀS SADARBĪBAS PROGRAMMAS (*INTERREG*) UN ZIŅOŠĀNA PAR PĀRKĀPUMIEM

Juridiskais pamats

Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/1970 3. panta 4. punkts:

“Par pārkāpumiem, kas attiecas uz darbības programmām saskaņā ar mērķi “Eiropas teritoriālās [teritoriālās] sadarbības”, ziņot dalībvalsts, kur sāpams maks izdevumus, stenojot darbību. Dalībvalsts informā vadošo iestādi, programmas sertifikācijas iestādi un revīzijas iestādi.”

Kompetentās iestādes var piešķirt citām tās pašas valsts iestādēm tiesību piekļu savām Eiropas teritoriālās sadarbības (ETS) lietām *IMS*. Ja kompetentajām ETS iestādēm valstīs (vadošajai iestādei, sertifikācijas iestādei un revīzijas iestādei) nav tiešas piekuves konkrētām lietām, par kurām konkrētā dalībvalsts ziņojusi Komisijai saistībā ar ETS programmām, varam risināt jums ir šāds:

- ETS valsts koordinators no *IMS* eksportētā datnes veidā attiecīgā ceturkšņa informāciju par minētām lietām nosūta uz kompetento vadošo iestāžu pašo *AFISMail*⁶⁷ pastkastīti,
- pācētam attiecīgā vadošā iestāde saskaņā ar tiesīkšajām procedūram un prasībām dalīs šāju informāciju ar pārjām konkrēto dalībvalstu kompetentajām iestādēm (sertifikācijas iestādi, revīzijas iestādi). Šim nolīkam var izmantot arī *AFISMail*.

12. FINANŠU INSTRUMENTI UN ZIŅOŠĀNA

Deleģētājās regulās par ziņošanu par pārkāpumiem minētās “fondu ieguldījums” ietver fondu, konkrēti, ESI fondu, atbalstu finanšu instrumentiem⁶⁸.

⁶⁷ Krāpšanas apkarošanas informācijas sistēma (*AFIS*), sk. 14. iedaļa.

⁶⁸ Kā definēts Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 2. pantā (pilnu atsauci sk. 33. zemsveras piezīmē), finanšu instrumenti ir Savienības pasākumi finanšu atbalstam, ko piešķir no budžeta kā papildinājumu, lai sasniegtu vienu vai vairākus no Savienības pasākumiem politikas mērķiem.

Turklīt Finanšu regulas 140. pantā noteikts, ka Komisijai jā nodrošina finanšu instrumentu saskaņotā pārvaldība, jāpašīgrāmatvedības ziņošanas, pārraudzības un finanšu riska pārvaldības jomā.

Regulas (ES) Nr. 1303/2013 37. pantā noteikts, ka vadošajām iestādēm, struktūrām, kas steno fondu fondus, un struktūrām, kas steno finanšu instrumentus, ir jāievieš piemērojami tiesību akti, jāpašīparvalsts atbalstu un publisko iepirkumu. No minētā panta noteikumiem izriet, ka pārprāk pumiem attiecībā uz finanšu instrumentiem jāziņotikt, ciklī ESI fondus izmanto finanšu instrumentu atbalstam saskaņā ar vienu vai vairākām programmām.

Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 4. punkta otrajā daļā noteikts, ka struktūrām, kas steno finanšu instrumentus, ir jānodrošina, ka tiek ieviešoti piemērojami tiesību akti, tostarp noteikumi par ESI fondiem, valsts atbalstu, publisko iepirkumu, kā arī attiecīgās standartu un piemērojami tiesību akti par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu, cīņu pret terorismu un krāpšanu nodokļu jomā.

Pārprāk pumus, kas saistīti ar finanšu instrumentiem, praksē vajadzētu skaitliski izteikt šādi.

IMS ir jāpazīņo pilna summa, kas saistīta ar finanšu instrumentu.

Ja ir sniegtas garantijas, būt jāpazīņo konkrētās garantijas pilna summa.

Nelikumīgās summas, kas attiecas uz ieguldījumiem naftā, kurī saistīti ar finanšu instrumentiem, būt skaitliski jāizsaka saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 69. panta 1. punkta noteikumiem.

Tomēr paturiet prātā, ka uz pārprāk pumiem, kas saistīti ar finanšu instrumentiem, var attiekties arī pašīapstākļi.

13. VALSTS IZMEKLĀŠANAS KONFIDENCIALITĀTE

Juridiskais pamats

Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/1970 3. panta 5. punkts un Komisijas Deleģētā noteikuma (ES) 2015/1971, (ES) 2015/1972 un (ES) 2015/1973 3. panta 4. punkts:

“Ja valstu noteikumos paredzta konfidencialitātes prasības, informācijas paziņošanai vajadzīgā kompetentās tiesās vai citās iestādēs atauja saskaņā ar valsts tiesību aktiem.”

ES tiesību aktos noteikto pienākumu ziņot par pirkumiem principā var ierobežot vienīgi valstu tiesību aktos paredzētās konfidencialitātes prasības. Ja valstu noteikumos paredzta “konfidencialitātes izmeklēšana”, paziņošanai par pirkumu ir “vajadzīgā kompetentās tiesās atauja”.

Tomēr, ņemot vērā pamatprasību par lojālu sadarbību⁶⁹, atsaukšanās uz konfidencialitātes noteikumiem kā pamatojumu atteikumam sniegt informāciju ir jā saglabā kā izņēmums. Konfidencialitātes noteikums drīzāk būtu jā izmanto tīrām rīcībām, kas pirmām kārtām ir nodrošināt nevainīguma prezumpciju, faktuvākšanu un tādū faktū konstatāciju, kas saistīti ar pirkumu vai aizdomām par krāpšanu.

Līdzsvarotij piemērojā dalībvalstu tiesu iestādēm pieširt pilnvaras lemt par to, vai ziņotvai neziņot izmeklēšanas konfidencialitātes apsvērumū dēļ. Lai īstenotū ES tiesību aktus, tiesu iestādēm ir jā sniedz atauja ziņot par pirkumiem, ja vien tam šķērslis nav dalībvalsts tiesību akti. Tomēr tās var atteikties paziņot sensitīvu informāciju (piemēram, aizdomas turētā identitāti) un aprobežoties ar tādū faktū paziņošanu, kas neapdraud tiesvedības konfidencialitāti (piemēram, iesaistītās summas, attiecīgais pasākums un programma).

Turklāt nedrīkst notikt pirkļāšanās ar konkrētām valsts tiesību normām, kas izraisītu sistēmiskū atteikšanos ziņot par pirkumu gadījumiem (aizdomām par pirkumiem vai konstatētiem pirkumiem). Tas būtu pretrunā ES tiesību aktu vienādās piemērošanas principam, jo dažādas dalībvalstīs konfidencialitātes izmeklēšanas noteikumi neliedz publiskām

⁶⁹ Sk. Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punktu.

iest d m (tiesu vai administrat vaj m), veicot to pien kumus, apmain ties ar inform ciju, pamatojoties uz “nepieciešam bu zin t”.

T d j di nevar atsaukties uz izmekl šanas konfidencialit ti, lai aizst v tu valsts iest žu atteikšanos pazi ot savus konstat jumus, ja v l k tiesved bas posm š s iest des pl no tos nodot tiesu iest dei. Izmekl šanas konfidencialit ti var piem rot tikai tad, kad lieta faktiski nodota izmekl šanai tiesu iest dei un š iest de p rk puma gad jum nav apstiprin jusi inform cijas pazi ošanu Komisijai. Tas attiecas ar uz jebk du inform ciju, ko var tu b t sav kusi atbild g administrat v iest de p c tam, kad s kta tiesved ba.

Atteikties pazi ot inform ciju, pamatojoties uz valsts izmekl šanas konfidencialit ti, dr kst tikai iz muma k rt .

14. ZĪŅĀJUMU VALŅĀTA

Juridiskais pamats

Saskaņā ar Komisijas stenošanas regulu (ES) 2015/1974, (ES) 2015/1975, (ES) 2015/1976 un (ES) 2015/1977 4. pantu dalībvalstīm summām ir jāpaziņo euro.

Dalībvalstīm, kuras nav pieņēmušas euro par savu valūtu, jākonvertē summās no valsts valūtas uz euro, izmantojot maiņas kursu, kas norādīts nozaru regulās. Ja izdevumi nav reāli sertifikācijas iestādes grāmatojumos, izmanto visjaunāko ikmēneša norādīto maiņas kursu, ko Komisija elektroniski publicē šīs ziņojuma brīdī.

Ir trīs atšķirīgi finanšu scenāriji, kuros var atklāt pirkumu.

1. Pirkums atklāts “**pirms maksājuma**” — pirms nelikumīgā izdevumi ievadīt maksājumu iestādes grāmatojumos vai pirms nelikumīgās summas ievadīšanas darbības programmas sertifikācijas iestādes grāmatojumos.
2. Pirkums atklāts “**pēc maksājuma**” — pēc tam, kad visi nelikumīgā izdevumi ievadīti maksājumu iestādes grāmatojumos, vai pēc tam, kad visas nelikumīgās summas ievadītas darbības programmas sertifikācijas iestādes grāmatojumos. Šajā situācijā ieteicams izmantot vairākus maiņas kursus.
3. Pirkums atklāts “**pēc un pirms maksājuma**” — pēc tam, kad daļa nelikumīgās summas ievadīta maksājumu iestādes grāmatojumos vai tās daļa ievadīta darbības programmas sertifikācijas iestādes grāmatojumos. Turklāt daļa nelikumīgās summas vēl nav ievadīta maksājumu iestādes grāmatojumos vai tās daļa vēl nav ievadīta darbības programmas sertifikācijas iestādes grāmatojumos. Šajā situācijā ieteicams izmantot vairākus maiņas kursus.

No Regulas (ES) Nr. 1303/2013 attiecībā uz pirkumu gadījumiem, par kuriem jāziņo pēc maksājuma, nepāprotami izriet prasība izmantot vairākus maiņas kursus.

Turkl t attiec b uz mai as kursa izmantošanu, piem ram, koh zijas politikas fondiem, katram pl nošanas periodam ir atš ir gi noteikumi.

Attiec b uz 2000.–2006. gada pl nošanas periodu Regulas (EK) Nr. 1681/94, kas groz ta ar Regulu (EK) Nr. 2035/2005, 12. pant un Regulas (EK) Nr. 1831/94, kas groz ta ar Regulu (EK) Nr. 2168/2005, 12. pant ir noteikts š di:

“Š summa konvert jama euro, izmantojot Komisijas t m neša gr matved bas likmi, kur izdevumi ir vai b tu re istr ti attiec g s operat v s programmas maks jumu iest des p rskatos.”

Attiec b uz 2007.–2013. gada pl nošanas periodu Regulas (EK) Nr. 1083/2006 81. pant un Regulu (EK) Nr. 1828/2006, kas groz ta ar Regulu (EK) Nr. 846/2009, ir noteikts š di:

“Dal bvalstis, kas (..) nav pie mušas euro (..), valsts val t veikto izdevumu summas konvert euro. Šo summu konvert euro, izmantojot Komisijas vienreiz m nes noteikto mai as kursu taj m nes, kad izdevumus ie gr mato attiec g s darb bas programmas sertifik cijas iest de.”

Attiec b uz 2014.-2020. gada pl nošanas periodu Regulas (ES) Nr. 1303/2013 133. pant un stenošanas regulas (ES) 2015/1974 4. pant ir noteikts:

attiec b uz p rk pumiem, kas atkl ti p c iek aušanas deklar cij Komisijai, b tu j izmanto t m neša mai as kurss, kur izdevumi iek auti deklar cij ;

attiec b uz p rk pumiem, kuros izdevumi nav re istr ti sertifik cijas iest des gr matojumos, b tu j izmanto visjaun kais ikm neša nor inu mai as kurss, kas public ts s kotn j zi ojuma iesniegšanas br d .

Unifikācijas un vienotības ieviešanas labad ziņojumā par pirkumiem attiecīgās dalībvalstīs var izmantot vienu, nevis vairākus maiņas kursus:

— ievievojot noteikumu, kas ieviests ar Regulu (EK) Nr. 1828/2006, kura grozāta ar Regulu (EK) Nr. 846/2009, un arī visos plānošanas periodos izmantot vienu maiņas kursu,

— piemērojot “pēc un pirms maksājuma” gadījumiem tos pašus noteikumus, ko “pēc maksājuma” gadījumiem,

— visiem plānošanas periodiem piemērojot to pašu noteikumu, kas piemērots attiecībā uz “pirms maksājuma” gadījumiem 2014.–2020. gada plānošanas periodā.

15. DATU AIZSARDZĪBA

Juridiskais pamats

Komisijas Deleģētā regulu (ES) 2015/1970, (ES) 2015/1971, (ES) 2015/1972 un (ES) 2015/1973 3. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 5. pants.

A. Dalībvalstīs sniedz šādu informāciju:

“3. pants. Saskaņā ar ziņojuma

2. Saskaņā ar ziņojuma dalībvalstīs sniedz šādu informāciju:

b) attiecīgās fiziskās un/vai juridiskās personas vai citas struktūras, kas piedalās pirkuma izdarīšanā, identitāte un vienuma pirkuma izdarīšanā, izņemot gadījumus, kad šai informācijai nav nozīmes pirkumu apkarotāšanai, un, ja iespējams, konkrēti pirkuma būtību.”

B. Informāciju, kas sniegta saskaņā ar šo regulu, aizsargā:

“5. pants. Informācija izmantošana un apstrāde

2. Uz informāciju, kas sniegta saskaņā ar šo regulu, attiecas profesionālā konfidencialitāte, un to aizsargā tāds pašveids, kā tas dalībvalstīs tiesību aktos, kura to sniedz, un atbilstošos noteikumos, ko piemēro Savienības iestādes. Dalībvalstīs un Komisijā veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu informācijas konfidencialitāti.

3. Bez informāciju sniegšanas dalībvalstīs skaidri izteiktas piekrišanas 2. punktā minētā informācija nedrīkst nodot personām, kuras nav dalībvalstu vai Savienības iestāžu darbinieki un kuru pienākumu izpildei nav nepieciešama piekļuve šādai informācijai.”

Uz personas datiem, kas ir dalībvalstībās, attiecas valsts tiesību akti par datu aizsardzību, kuros pašlaik ir transponēta Direktīva 95/46/EK⁷⁰. 2016. gada aprīlī Padome pieņēma Regulu (ES) 2016/679⁷¹ par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvību apriti. Šo jauno regulu piemēros dalībvalstīs iestādēm no 2018. gada 25. maija.

Dažs joms personas datu vākšana un nosūtīšana Komisijai ir paredzēta ES tiesību aktos, paši Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2015/1970, (ES) 2015/1971, (ES) 2015/1972 un (ES) 2015/1973⁷² 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā. Šos datus var veikt vienīgi konkrētos, precīzi formulētos un likumgodos nolūkos, kā noteikts šo deleģēto regulu 5. pantā un Direktīvā 95/46/EK, un tie būtiski jānosūta Komisijai atbilstoši šim nolūkam.

Komisijai sniedzama informācija ir pamatota ar oficiālu pienākumu, kas ietverts iepriekš minētajās pašajās ES nozaru regulās. Komisija ir oficiāli atbildīga par a) atbilstmes nodrošināšanu minētajās regulās izklāstītajiem mērķiem un b) personas datu izpaušanu Savienības iestāžu personām, kuru pienākumu izpildei ir nepieciešama piekļuve šiem datiem.

Kopš 1999. gada 1. janvāra Komisijas dienestiem ir jāpilda LESD 16. panta⁷³ prasības, bet kopš 2001. gada 1. februāra — pašie pienākumi, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 45/2001⁷⁴ par datu aizsardzību. Minētā regula attiecas uz visiem personas datiem, kas ir ES iestāžu un struktūrībās, tostarp personas datiem, kas saņemti no dalībvalstīm vai jebkura cita iekšējā vai ārējā avota.

Emotīvā minētā tiesiskā regulējuma, nozaru tiesību aktos nav nepieciešams iekavēt vispārīgus papildu noteikumus par datu aizsardzību attiecībā uz tādus personas datu aizsardzību, kas darīti pieejami, dalībvalstīm sniedzot ziņojumus Komisijas dienestiem.

⁷⁰ OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

⁷¹ OV L 119, 4.5.2006., 1. lpp.

⁷² Sk. 5. zemsveras piezīmi.

⁷³ Bijušais EKL 286. pants.

⁷⁴ OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.

Zi ošanai par p r k pumiem Komisija nodrošina drošu elektronisk s sazi as r ku, lai pal dz tu dal bvalst m izpild t pien kumu zi ot par p r k pumiem, kas saist ti ar fondiem, kurus steno dal t p r vald b (lauksaimniec bas, struktur lie un invest ciju fondi, zivsaimniec bas fonds, patv ruma un integr cijas fonds un *FEAD*), un ar pirmspievienošān s pal dz bas fondiem (netieš p r vald b).

P r k pumu p r vald bas sist ma (*IMS*) ir drošs elektronisks r ks zi ošanai par p r k pumiem, to p r vald bai un anal zei. *IMS* ir Kr pšanas apkarošanas sist mas (*AFIS*) da a, un to ir izstr d jis un uztur *OLAF*.

AFIS ir jumta platforma kr pšanas apkarošanas lietojumprogrammu kopumam, kura darb bu kop g tehniskaj infrastrukt r nodrošina *OLAF* un kura m r is ir dot iesp ju dal bvalstu p r valdes iest d m savlaic gi un droši apmain ties ar inform ciju, kas saist ta kr pšanu, k ar to glab t un analiz t. Projekts *AFIS* aptver divas galven s jomas: savstarp jo pal dz bu muitas jaut jumos un p r k pumu p r vald bu.

Dal bvalstu pazi otos datus glab vismaz piecus gadus un l dz trim gadiem p c lietas par p r k pumu sl gšanas un atbilstoš s ES finans t s programmas/pas kuma sl gšanas.

Par katru *IMS* lietot ju, kam ir piek uve IT r kam, sist m glab š dus personas datus: pieteikumv rds, v rds, uzv rds, e-pasts un p r valdes iest de, pie kuras lietot js pieder, v lam saskarnes valoda, lietojumprogrammu preferences un funkcija. Personas datus glab un uztur droš elektronisk direktorij , kam var piek t tikai no pien c gi autoriz t m *AFIS* lietojumprogramm m, un tiem var piek t *OLAF* darbinieki, kas ir atbild gi par re istr cijas procesa, lietot ju un tehnisko jaut jumu p r vald bu. Datus glab tik ilgi, kam r lietot jiem ir ofici li at auts piek t lietojumprogrammai, un tos periodiski p rskata, lai p rliecin tos par datu der gumu. Kad lietot ja kontu dz š, ierakstu par t izveidi/izmai m/dz šanu glab ne ilg k k 10 gadus.

IMS lietot jiem ir ties bas piek t *OLAF* r c b esošajai inform cijai un, sazinoties ar datu p rzini (olaf-fmb-data-protection@ec.europa.eu), piepras t labot, blo t vai dz st datus. Ja lietot ji uzskata, ka *OLAF* ir p r k pis to ties bas uz datu aizsardz bu, vi i ar var v rsties pie Eiropas Datu aizsardz bas uzraudz t ja.

16. ZĪŅĀJUMU PAR PĀRKĀRTOJUMIEM NOSŪTĪŠANA

Juridiskais pamats

Komisijas stenošanas regulu (ES) 2015/1974, (ES) 2015/1975, (ES) 2015/1976 un (ES) 2015/1977 3. pantā ir paredzēta forma ziņošanai par pārkaucumiem:

Deleģētā regula (ES) 2015/1970, (ES) 2015/1971, (ES) 2015/1972 un (ES) 2015/1973 3. un 4. pantā minēto informāciju nosūtīt elektroniski, izmantojot Komisijas izveidoto Pārkaucumu pārvaldības sistēmu.

Saskaņā ar šo pantu informācija, kas saistīta ar ziņošanu par pārkaucumiem, ir jānosūtā elektroniski, izmantojot Komisijas izveidoto Pārkaucumu pārvaldības sistēmu (*IMS*). Nekādā informāciju, tostarp pavadītā stulē, nevajadzēstūt papastu vai e-pastu. Visa informācija ir jānosūtā, izmantojot *IMS*.

Pārkaucumu pārvaldības sistēmā jābūst dalībvalstīm ziņot Komisijai par pārkaucumiem, kas saistīti ar izdevumiem. *IMS* ir Krāpšanas apkarošanas sistēmas (*AFIS*) daļa (sk. 15. iedaļa).

Turklāt informācija, ko pieprasa no vienībām, kuras minētas Finanšu regulas⁷⁵ 108. panta 2. punkta d) apakšpunktā, ir jānosūtā vienģi Pārkaucumu pārvaldības sistēmā saskaņā ar nozaru noteikumiem. Attiecībā uz *IMS* datu izmantošanu agrānas atklāšanas un izslēģšanas sistēmā (*EDES*) sk. III pielikumu.

⁷⁵ Regula (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 ar grozījumiem (pilnu atsauģi sk. 33. zemsvātrās pieģmē) un Komisijas 2015. gada 30. oktobra Deleģētā regula (ES) 2015/2462, OV L 342, 29.12.2015., 7. lpp.

I PIELIKUMS. ZI OŠANAS NOTEIKUMI ATTIEC B UZ IEPRIEKŠ J PL NOŠANAS PERIODA IZDEVUMIEM

II. 1. Lauksaimniecība

Komisijas 2006. gada 14. decembra Regula (EK) Nr. 1848/2006 par p r k pumiem un par t du summu atg šanu, kas nepareizi izmaks tas saist b ar kop j s lauksaimniec bas politikas finans šanu un inform cijas sist mas organiz šanu šaj jom , k ar par Regulas (EEK) Nr. 595/91 atcelšanu.

II. 2. Strukt ūrfondi un Koh zijas fonds

Attiec b uz 1989.–1993., 1994.–1999. un 2000.–2006. gada pl nošanas periodu

Komisijas 1994. gada 11. j lija Regula (EK) Nr. 1681/94 par p r k pumiem strukt ūrpolitikas finans šan un nepareizi izmaks tu l dzek u atg šanu un par inform cijas sist mas izveidi šaj jom (OV L 178, 12.7.1994., 43. lpp.), kas groz ta ar 2005. gada 12. decembra Regulu (EK) Nr. 2035/2005, OV L 328, 15.12.2005., 8. lpp.

Šo regulu piem ūro strukt ūrfondiem: Eiropas Re ion l s att st bas fondam (ERAF), Eiropas Soci lajam fondam (ESF), Eiropas Lauksaimniec bas virz bas un garantiju fonda (ELVGF) Virz bas noda ai un Zivsaimniec bas virz bas finans šanas instrumentam (ZVFI).

Komisijas 1994. gada 26. j lija Regula (EK) Nr. 1831/94 par p r k pumiem finans šan no Koh zijas fonda un nepareizi izmaks tu l dzek u atg šanu un par inform cijas sist mas izveidi šaj jom (OV L 191, 27.7.1994., 9. lpp.), kas groz ta ar 2005. gada 23. decembra Regulu (EK) Nr. 2168/2005, OV L 345, 28.12.2005., 15. lpp.

Attiec b uz 2007.–2013. gada pl nošanas periodu

Komisijas 2006. gada 8. decembra Regula (EK) Nr. 1828/2006, kas paredz noteikumus par to, k ūstenot Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006, ar ko paredz visp r gus noteikumus par Eiropas Re ion l s att st bas fondu, Eiropas Soci lo fondu un Koh zijas fondu, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1080/2006 par Eiropas Re ion l s att st bas fondu (OV L 371, 27.12.2006.), kas groz ta ar Regulu (EK) Nr. 846/2009.

II. 3. Zivsaimniecība

Attiec b uz 2007.–2013. gada pl nošanas periodu

Komisijas 2007. gada 26. marta Regula (EK) Nr. 498/2007, ar ko paredz s ki izstr d tus noteikumus par to, k ūstenot Padomes Regulu (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas

Zivsaimniecības fondu (OV L 120, 10.5.2007., 1. lpp.), kas grozīta ar Regulu (ES) Nr. 1249/2010, OV L 341, 23.12.2010., 3. lpp.

II PIELIKUMS. SIGNĻĀ PAR PĀRKĀPUMU JĀZIENS

Vairākās dalībvalstīs iekšējās ziņošanas procedūras ir ieviestas jau ziņojuma “Signāls par parkāpumu”. Jāuzsver, ka šis ziņojums ES regulā nav paredzēts un tāpēc dalībvalstīs nav saistošs. Tomēr *IMS* ir pielīgota dalībvalstīs, kas nolūmušas to piemērot.

Ar **signālu par parkāpumu** ir jāsaprot “jebkāda informācija, kas saņemta no jebkura avota par to, ka pastāv parkāpums, pirms šīs informācijas noviršanas” (piemēram, apgalvojums par parkāpumu).

Informācija, kas pieejama signālu par parkāpumu, var būt vai nebūt pietiekama, lai galīgi apstiprinātu, ka pastāv parkāpums vai aizdomas par krāpšanu, un tā ir jāvirto, jo pienākums ziņot šīs ar “pirmo rakstisko ziņojumu” (sk. 7. iedaļu turpmāk).

Tāpēc valstīs iestādēm jāatgādina, ka jebkurā brīdī, kad tas darbosies un ar to saistītais regulārais pārbaudes pamana elements, kas var sniegt signālu par parkāpumu, šīm iestādēm būtiskāk jāizpilda attiecīgais gadījums, ja tas ir kompetentas to darīt, vai arī jāpziņo šī informācija attiecīgajai iestādei.

Dažās dalībvalstīs “signālu par parkāpumu” apstrādei izmanto šādu procedūru.

Pēc signāla saņemšanas (aizdomas par parkāpumu) vadošajai iestādei vai starpnieciskajai sagatavošanai / dienesta vienībai, kurā ietver saņemto informāciju. Pēc tam, kad iestādes vadītājs apstiprinājis pieņemšanu / dienesta vienību, iestādei 30 darbdienu laikā jāsteno parkāpuma konstatācija procedūrā (piemēram, pārbaude uz vietas), un, kad process pabeigts, tai ir jāpieņem lēmums.

Lēmumiem par parkāpumu var būt divi iznākumi:

- lēmums par konstatētu parkāpumu (*PACA*) vai
- lēmums par parkāpuma neesību.

Lēmums par konstatētu parkāpumu ir pirmā konstatācija jeb *PACA*. To aizpilda kompetentās struktūras (vadošās iestādes vai starpnieciskās) kompetentā persona (piemēram, projekta vadītājs), un kontroles rezultāti tiek sagatavoti ziņojums. Ja ziņojums ir informācija par parkāpumu, tiek sagatavots lēmums par konstatētu parkāpumu, un to

paraksta iestādes (vadošs iestādes vai starpnieciskās) vadītājs. Pēc lūguma apstiprināšanas kas ziņots par pirkumu *IMS*.

Lūgums par pirkuma neesību nozīmē, ka, pamatojoties uz konkrētiem faktiem, kompetentā struktūra (vadošā iestāde vai starpnieciskā) ir veikusi rakstisku novērtējumu un secinājusi, ka pirkuma nav.

Visus signālus un lūgumus par konstatētiem pirkumiem / lūgumus par pirkumu neesību reģistrē šajā pirkumu reģistrā, kur ietver pirkuma gadījuma pārvērtēšanas pilnu ciklu. Turklāt reģistrā ir norādīti datumi, uzvārdi, informācija par projektu, summas, *modus operandi*, pasākumi, ko veikusi iestāde, utt.

III PIELIKUMS. AGRĀRNAS ATKLĀŠANAS UN IZSLĒGŠANAS SISTĒMA (EDES)

Agrārnas atklāšanas un izslēgšanas sistēma (EDES) ir jaunā sistēma, kas izveidota, lai pastiprinātu Savienības finanšu interešu aizsardzību un nodrošinātu pareizu finanšu pārvaldību. Kopš 2016. gada janvārī tā izmanto iepriekšējās agrārnas atklāšanas sistēmas un izslēgšanas gadījumu centrālās datubāzes vietnē informācijas glabāšanai par iespējami neuzticamiem līgumslēdzējiem un saņēmējiem.

Juridiskais pamats: EDES noteikumi ir atrodami pārskatītajā Finanšu regulā (Finanšu regulas 105.a–108. pantā un Piemērošanas noteikumu⁷⁶ 143. un 144. pantā).

“143. pants. Agrārnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmas datubāzes darbība (Finanšu regulas 108. panta 1., 2., 3., 4. un 12. punkts)

Lai nodrošinātu Finanšu regulas 108. panta 1. punktā minētās datubāzes darbību, iestādes, biroji, struktūras, aģentūras un vienības, kas minētas Finanšu regulas 108. panta 2. punkta c), d) un e) apakšpunktā, ieceļ pilnvarotās personas.

Attiecīgajiem gadījumiem šīs pilnvarotās personas sniedz Finanšu regulas 108. panta 3. punktā minēto informāciju. Tāpat piešķir piekļuvi saskaņā ar Finanšu regulas 108. panta 4. un 12. punktu.

Finanšu regulas 108. panta 12. punkta nolikuma var izmantot pilnvarotās personas, kuras Finanšu regulas 108. panta 2. punkta d) apakšpunktā minētās vienības jau ir izraudzējušas saskaņā ar nozaru noteikumiem.

No Finanšu regulas 108. panta 2. punkta d) apakšpunktā minētajām vienībām prasīto informāciju ziņo, izmantojot vienīgi Pārskatu pārvaldes sistēmu, kas ir Komisijas izveidotā automatizētā informācijas sistēma, ko patlaban izmanto krāpšanas un pārskatu gadījumu ziņošanai saskaņā ar nozaru noteikumiem.

* Finanšu regulas 108. panta 4. punkta nolikuma automatizētās informācijas sistēmās šī informāciju Komisija dara pieejamu datubāzē, kas minēta Finanšu regulas 108. panta 1. punktā.”

* Regulas 143. panta piekto daļu piemēro no 2017. gada 1. janvārī.

⁷⁶ Komisijas 2012. gada 29. oktobra Deleģētā regula (ES) Nr. 1268/2012 par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārīgajam budžetam, piemērošanas noteikumiem (OV L 362, 31.12.2012., 1. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 2015. gada 30. oktobra Deleģēto regulu (ES) 2015/2462, OV L 342, 29.12.2015., 7. lpp.

EDES m r is

EDES m r is ir aizsarg t Savien bas finanšu intereses pret neuzticamiem ekonomikas dal bniekiem. Konkr ti, *EDES* nodrošina:

t da ekonomikas dal bnieka agr nu atkl šanu, kas rada apdraud juma risku Savien bas finanšu interes m,

iesp jas liegšanu ekonomikas dal bniekam sa emt Savien bas l dzek us ([Finanšu regulas 106. panta 1. punkts](#)),

finansi lu sankciju piem rošanu ekonomikas dal bniekam ([Finanšu regulas 106. panta 13. punkts](#)),

nopietn kajos gad jumos t das inform cijas public šanu Komisijas t meka vietn , kas saist ta ar izsl gšanu un attiec g gad jum finanšu sankcij m, lai pastiprin tu prevent vo ietekmi ([Finanšu regulas 106. panta 16. un 17. punkts](#)).

K du inform ciju glab *EDES*

EDES ir izsl gšanas noda a un agr nas atkl šanas noda a. Izsl gšanas noda re istr bankrota gad jumus, darb bas izbeigšanas un l dz gas proced ras, kuru d ekonomikas dal bniekus izsl dz no piedal šan s ES uzaicin jumos iesniegt pied v jumus un priekšlikumus. Taj ar re istr administrat vos sodus, ko ekonomikas dal bniekiem uzliek Komisija (kred tr kot ji) *konstat tas*⁷⁷ kr pšanas, smaga p rk puma saist b ar profesion lo darb bu vai l guma noteikumu nopietnu p rk pumu d , k rezult t min tie ekonomikas dal bnieki uz konkr tu laiku tiek izsl gti no ES tieš finans juma un/vai tiem nosaka finansi las sankcijas. Agr n s atkl šanas noda a auj kred tr kot jiem apz m t ar karodzi iem ekonomikas dal bniekus, kas var tu rad t draudus ES finanšu interes m, jo šos ekonomikas dal bniekus tur *aizdom s* par kr pšanu, smagiem p rk pumiem saist b ar profesion lo darb bu utt. Ar karodzi iem apz m tos ekonomikas dal bniekus neizsl dz no ES finans juma, bet tiem var piem rot intens v ku p rraudz bu un p rbaudi. Ja vien pret attiec go ekonomikas dal bnieku nav ierosin ta izsl gšanas proced ra, p c gada karodzi u dz š.

K darbojas *EDES*

⁷⁷ Konstat ta ar gal go tiesas vai administrat vo l mumu ([Finanšu regulas 106. panta 1. punkta c\) vai d\) apakšpunkts](#)) vai t d noz m , ka kred tr kot js uzskata, ka attiec gie fakti ir konstat ti un uz tiem attiecas [Finanšu regulas 108. pant](#) min t provizorisk juridisk klasifik cija un darba grupas ieteikums (sk. [Finanšu regulas 106. panta 2. punktu](#)). T d j di konstat ta p rk puma j dzienam šaj noz m ir plaš ka darb bas joma nek "konstat tas kr pšanas" j dzienam zi ošanas par p rk pumiem kontekst (sk. š s rokasgr matas 6.3. ieda u).

Informāciju *EDES* ievada visu ES iestāžu un struktūru kredītkotāji. Ieguldījumu informācijas ievadšanai *EDES* sniedz arī pilnvarotās vienības (saskaņā ar ES budžeta netiešo pārraudību) un dalībvalstu iestādes/struktūras (saskaņā ar ES budžeta dalītā pārraudību), izmantojot pārskumu pārvaldības sistēmu (*IMS*) (ievadīt informāciju daļi filtru Komisijas dienestā). Informācija var izrietēt no tiesas lēmumiem par bankrotu utt., no kredītkotāju, pilnvaroto vienību un dalībvalstu iestāžu veiktajām revīzijām un *OLAF* izmeklēšanām. *EDES* var aplūkot visi ES iestāžu un struktūru kredītkotāji un citi likumgietotāji, tādēļ *OLAF* un Budžeta D, kas ir atbildīgs par *EDES* darbību. Turklāt *EDES* izslēgšanas nodalī var piekļūt arī pilnvarotās vienības un dalībvalstis, kam tomēr *EDES* reālistais lēmums par izslēgšanu nav automātiski saistošs.

K *EDES* var būt noderīga valstu iestādēm

EDES ļauj valsts kompetentajai iestādei piekļūt sistēmas izslēgšanas nodalī un pārbaudīt, vai attiecībā uz konkrēto vienību jau ir ziņots par konstatētajām krāpšanas gadījumiem vai aizdomām par krāpšanu, vai citiem pārskumu veidiem. *EDES* arī ir pirmā vieta, kur vērsties, lai pārbaudītu, vai kāda vienība ir bankrotējusi vai tiek likvidēta. Tomēr būt jāpatur prātā, ka *EDES* (tāpat kā jebkura administratīvā datubāze) reālistā informācija (turklāt sistēmā kodi dati var arī nebūt reālisti) var arī neatpoguļot reālā laika situāciju. Lai iegūtu skaidrāku informāciju par konkrētu ierakstu, būs jāsazinās ar iestādi vai struktūru, kas to izveidojusi.

***IMS* datu izmantošana *EDES* mērķiem**

Dalībvalstis par krāpšanas un pārskumu gadījumiem paziņo *IMS* saskaņā ar noteikumiem, kas paredz tiešā ziņošanas noteikumos⁷⁸. *IMS* dati netiek automātiski nosūtīti uz *EDES* datubāzi.

Kopš 2017. gada 1. janvāra Komisija (kredītkotājs / līgumslēdzēja iestāde), citas iestādes, aģentūras un struktūras var, piemēram, saistībā ar iepirkuma procedūru, pārbaudīt *EDES*, vai par ekonomikas dalībnieku ir informācija *IMS*.

Jāta da tiek atrasta, *OLAF* sazinās ar valsts kompetento ziņošanas iestādi, lai atjauninātu informāciju *IMS*. Tā rezultātā atbildīgais kredītkotājs atbilstoši Finanšu regulai (iepriekš saņemot darba grupas ieteikumu, kas nodrošina pienācīgu procesu, un kredītkotāja lēmumu) attiecīgajam gadījumā izslēgšanas procedūru, lai izveidotu izslēgšanas lietu *EDES* datubāzē.

Kā piekļūst *EDES*

⁷⁸ Sk. galvenā dokumenta 2. iedaļu.

“Vis m vien b m, kas piedal s budžeta izpild saska ar Finanšu regulas 59. un 60. pantu, Komisija pieš ir piek uvi inform cijai par izsl gšanas l mumiem, iev rojot 106. pantu, lai autu t m p rbaud t, vai sist m ir k ds izsl gšanas gad jums. T s var emt šo inform ciju v r — vajadz bas gad jum un uz savu atbild bu —, pieš irot ties bas sl gt l gumus saist b ar budžeta izpildi (Finanšu regulas 108. panta 12. punkts).” Tehniski piek uvi pieš ir dal bvalst s izraudz t m person m, kas savuk rt var pieš irt ties bas turpm k pilnvarotiem lietot jiem, kuriem t s ir nepieciešamas ES budžeta izpildes uzdevuma veikšanai.

IV PIELIKUMS. PIEMĒRI

IV. 1. Pirmā konstatācija (PACA) — fakti, kas rada pārkāpumu ziņot

1) Saīmājs iesniedza avansa maksājuma pieteikumu saistībā ar projekta "Atpūtas, brīvlaika pavadīšanas un sporta centru būvniecība" īstenošanu. Saīmājs paziņoja, ka dokumenti, kas iesniegti kā apliecinājums par uzdevuma veiktajiem darbiem, ir patiesi un precīzi. Valsts Lauksaimniecības fonds veica administratīvās pārbaudes, jo Lauksaimniecības ministrija bija saņmusi ziņojumu, ka ir aizdomas par kļūpšanu, ko saīmājs izdarījis, avansa maksājuma pieteikumam pievienojot viltotus dokumentus. Informācija tika nosūtīta prokuratūrai šķērslietuvē pārbaudes veikšanai, un tika ziņots par pārkāpumu, kas klasificēts kā aizdomas par kļūpšanu.

2) Saīmājs kopīgā pieteikumā par vienoto platbūvniecības maksājumu deklarēja, ka tam pieder konkrēti zemesgabals, un saīmājs par to subsīdijas. Kā norādīts tiesas lēmumā, bija acīmredzams, ka atbilstoši krimināllikumam saīmājs ir vainīgs nepatiesu datu sniegšanā. Kriminālprocesa rezultātā atbildētājs tika atbrīvots no kriminālbildības saskaņā ar kriminālkodeksu, un viņam tika uzlikts administratīvās sods (naudassods). Tika ziņots par pārkāpumu, kas klasificēts kā aizdomas par kļūpšanu, un parakstīta vienošanās par nepamatoti samaksātās summas piedziņu. Par šo tika atgriezta pilnība, un lietuvslēdzā.

Piesakoties uz maksājumu, saīmājs paziņoja, ka ir pilnībā īstenojis apstiprināto uzdevumu darbus pilnā un veicis tajā paredzēto ieguldījumu. Pārbaudot uz vietas un administratīvās pārbaudes tika konstatēts, ka iesniegtajos grāmatvedības dokumentos norādīti nepatiesi dati, ir neatbilstošs starp paziņoto informāciju un reālo ieguldījumu un Lauksaimniecības zemes deklarācija bez līguma. Informācija par šo gadījumu tika nosūtīta prokuratūrai. Par nepatiesu datu sniegšanu tika sākts pirmstiesas process, bet to pārtrauca. Šķērslietuvē lietuvslēdzā par to, ka tikuši slēpti dati, pārkāpjot pārkāpumu sniegtus datus nolikuma 11.1.pantā, kas pieder Eiropas Savienībai. Tika ziņots par pārkāpumu, ko klasificēja kā aizdomas par kļūpšanu.

3) Saistībā ar pārkāpumu sadarbības programmas instrumenta *IPA II* īstenošanu un izmantošanu lielākā daļā konstatēto pārkāpumu tika klasificēti kā "publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpums". Attiecīgā valsts iestāde konstatēja pārkāpumu, veicot pārbaudi uz vietas saīmājam palīdzības. Pārkāpuma *modus operandi* bija tāds, ka saīmājs, veicot iepirkumu un iekrājot sekundāro publisko iepirkumu, nepārbauda, vai precīzā un iekrājot ir izcēlsmes sertifikāts, ko izsniegusi attiecīgā tautsaimniecības palīdzība. Konstatējot pārkāpumu, attiecīgā iestāde paziņoja, ka attiecīgie izdevumi nav attiecināmi, un atguva pārkāpuma ietekmēto summu.

4) Attiecīgajai valsts iestādei (2.1.lēmuma starpnieciskā struktūra) pārskatot saīmājam palīdzības ziņojumu, tika konstatēts pārkāpums saistībā ar pārkāpumu sadarbības programmas

instrumenta *IPA II* p rvald šanu un izmantošanu. P rbaudot dokumentus, iest de konstat ja p rk pumu, kam piemita aizdomu par kr pšanu elementi. Tika organiz ta san ksme, kur piedal j s starpniekstrukt ra un p rk pumu un kr pšanas apkarošanas dienests, un attiec g s Kr pšanas apkarošanas koordin cijas dienesta (*AFCOS*) t kla strukt ras (valsts prokurat ra un Iekšlietu ministrija). San ksm secin ja, ka visi attiec gie dokumenti nos t mi valsts prokurat rai tiesved bas s kšanai un starpniekstrukt rai, kas konstat ja p rk pumu, b tu j ierosina atg šanas proced ra. P rk puma *modus operandi* bija t ds, ka sa m jam bija vienošan s ar ekonomikas dal bnieku par pre u iepirkumu. P c tam, kad valsts prokurat ra bija veikusi atbilstošus pas kumus saist b ar aizdom m par kr pšanu, t nol ma lietu izbeigt. Tom r administrat v s proced ras kontekst atbilstoši starpniekstrukt ras l mumam par atg šanu sa m js atmaks ja nelikum go summu.

5) Saist b ar ERAF l dzeku p rvald bu un izmantošanu 2007.–2013. gada pl nošanas period vadoš iest de, veicot p rbaudi uz vietas, konstat ja p rk pumu, kuram piemita aizdomu par kr pšanu elementi. Š gad juma izskat šanas gait notika san ksmes, kur s piedal j s vadoš iest de, p rk pumu un kr pšanas apkarošanas dienests un attiec g s *AFCOS* t kla strukt ras (piem ram, valsts prokurat ra un Iekšlietu ministrija) un sprieda par atbilstošiem attiec g s strukt ras pas kumiem saist b ar aizdom m par kr pšanu. P rk puma *modus operandi* ir t ds, ka, veicot dzelzce a atjaunošanas darbus, ekonomikas dal bnieks izmantoja slikt kas kvalit tes materi lus, nek paredz ts l gum . P rk pumu klasific ja k aizdomas par kr pšanu, un par to zi oja valsts prokurat rai un *OLAF*. Papildus tam vadoš iest de l dza ekonomikas dal bnieku atg t attiec go nelikum go summu.

6) Administrat vaj p rbaud , ko 2015. gada 9. decembr (atkl šanas datums — *PACA DATUMS*) veica vadoš iest de, tika konstat ts, ka stenošana neatbilst projekta tehnisko datu lapai un fiziskajam objektam. Š konstat juma d tika izdots administrat vs akts par projekta atsaukšanu. 2015. gada 18. decembr izdevumus atskait ja no darb bas programmas. Administrat vo aktu par atg šanu pie ma 2015. gada 18. decembr . 2016. gada 14. janv r kompetentajai nodok u iest dei tika pazi ots, ka attiec g pašvald ba saist b ar finans juma atg šanu ir par d . Par šo p rk pumu 2016. gada 14. janv r tika zi ots *IMS*.

Sa m js iesniedza apel cijas s dz bu kompetentajai rev zijas pal tai, kuru vadoš iest de inform ja par šo lietu 2016. gada 8. mart . L dz šim rev zijas pal ta l mumu v l nav pie musi.

T d j di pirmaj gad jum , kas attiecas uz ERAF projektu un administrat vo p rbaudi, kuru veica vadoš iest de, *PACA DATUMS* ir datums, kad tika izdots administrat vais akts par projekta izsl gšanu no darb bas programmas.

7) Projekts bija izraudz ts darb bas programmai “Cilv kresursu att st ba 2007.–2013. gadam”. Valsts kontroles iest de *EDEL* veica projekta p rbaudi uz vietas, un tika

konstatēts, ka nav pietiekamu pierādījumu par projekta konkrētās daļas stenošanu. Valsts kontroles iestāde sagatavoja revīzijas ziņojumu (*PACA DATUMS*). Ziņojumā ietvertos konstatējumus un konkrētās izdevumu summas tika izslēgtas kā neattiecināmas. Dažas dienas vēlāk tika izdots administratīvais akts par atmaksu.

Otrais gadījums attiecas uz Eiropas Sociālā fonda projektu un pārbaudi uz vietas, ko veica valsts revīzijas iestāde. *PACA DATUMS* ir datums, kur izdots revīzijas ziņojums. Ziņojumā ir minēts pārskatāmā veids un neattiecināmā summa, un par to informācija mēģinājusi.

8) Pasākumu saskaņotības programmas “Lauku attīstības programma 2007.–2013. gadam” ietvaros. Starpministriju lēmums 704/2008 bija paredzēti noteikumi pasākuma stenošanai.

Kompetentais dienests — reģiona mežsaimniecības un lauku jautājumu dienests — veica pārbaudes uz vietas un administratīvās kontroles un sagatavoja ziņojumu par starpministriju lēmumā noteikto pienākumu ieviešanu. Saskaņā ar ziņojumu samājs nebija izpildījis savas saistības, jo savlaicīgi neiesniedza otrā un trešā maksājuma pieprasījumu.

Samājs uzaicināja sniegt iebildumus par konstatējumiem vai — pretējā gadījumā — atmaksāt pirmo maksājumu. 2016. gada martā ES reģiona enerģētiskais sekretārs izdeva administratīvu aktu par šīs summas atgāšanu.

Trešajā gadījumā, kurš attiecas uz Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un uz administratīvo kontroli, ko veica maksājumu struktūra, *PACA DATUMS* ir tā administratīvā dokumenta datums, kur pirmo reizi reģistrēti pārskatāmas un neattiecināmā summa un par kuru samājam bija iespēja sniegt iebildumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

9) “Rakstisko novērtējumu” veidi, kurus vienādalībvalstīem var *PACA* mērķiem, ir šādi:

— ziņojums par pārbaudi, kas veikta kontroles uz vietas gaitā,

— ziņojums, kas sagatavots par vadības pārbaudi, kuras vadošā iestāde veikusi administratīvo pārbaudi (piemēram, dokumentu pārbaudi) gaitā,

— ziņojums par administratīvajām pārbaudēm, ko veikusi starpnieciskā struktūra,

— ziņojums par attiecīgās darbības revīzijas, ko veikusi revīzijas iestāde,

— ziņojums par finanšu izmeklēšanu, ko veicis *AFCOS* dienests,

— ziņojums par finanšu izmeklēšanu, ko dalībvalstī veicis *OLAF*.

IV. 2. P r k puma klasific šana par aizdom m par kr pšanu

10) Vien dal bvalst , ja krimin lvaj šana tiek izbeigta, t du lietu sl gšan , kas saist tas ar aizdom m par kr pšanu, iev ro š du proced ru.

Liet s par aizdom m par kr pšanu (*IRQ3*) vadošaj m iest d m ir pien kums nos t t lietu prokurat rai. Ja prokurors nolemj, ka nav pietiekama pamata s kt izmekl šanu, vai p rtrauc jau s ktu izmekl šanu, vadošajai iest dei ir j veic administrat va p rbaude un j pie em l mums, izv loties k du no š d m trim iesp j m:

atcelt lietu k t du, kur nav p r k puma. Tas ir iesp jams vien gi tad, ja prokurat ra apgalvo, ka noziedz ga nodar juma nav, un administrat v p rbaude liecina, ka nav p r k puma,

turpin t administrat vo procesu liet , uzskatot, ka tom r past v aizdomas par kr pšanu (*IRQ3*). T notiek tad, ja p c administrat v s p rbaudes vadoš iest de joproj m uzskata, ka past v aizdomas par kr pšanu, lai gan prokurat ra apgalvo, ka noziedz ga nodar juma nav. Lietu var sl gt p c tam, kad pabeigts administrat vais process,

turpin t administrat vo procesu liet , p rklasific jot to par p r k pumu (*IRQ2*). T notiek tad, ja p c administrat v s p rbaudes vadoš iest de uzskata, ka aizdom m par kr pšanu nav pamata, bet p r k pums tom r past v. Lietu var sl gt p c tam, kad beidzies administrat vais process.

NB! Pamatojoties uz iepriekš izkl st to paraugpraksi, ir svar gi patur t pr t , ka daži “aizdomu par kr pšanu” gad jumi var palikt *IMS* k “aizdomas par kr pšanu” pat p c tam, kad prokurors nol mis krimin lvaj šanu neveikt. T var notikt gad jumos, kad iemesli tam, lai attur tos no krimin lvaj šanas, ir maza sabiedriska noz me, nepietiekami pier d jumi krimin lprocesa s kšanai vai noilgums. Tom r, ja prokurors oti skaidri pazi o, ka kr pšana vai p r k pums nav noticis, lietas statuss b tu j maina uz “p r k pums” vai “p r k puma nav”, un tas v l k ietekm s lietas atcelšanu.

11) Lieta, kas saist ta ar p tniec bas projektu

Atbalsta apvienošanu nav viegli atkl t, paši tad, ja to p rbauda, vien gi veicot sal dzin šanu ar sa m ja pazi ojumu. Starpniecstrukt ras, kuru kompetenc ir p tniec bas projekti, ko finans no ES vai valstu l dzek iem, izmanto kop gu datub zi, kur t s var mekl t sakrit bas projektu nosaukumos un p tnieku v rdos un uzv rdos. Vad bas p rbaudes kontrolsarakst ir ietverta datu kontrolp rbaude. P rbaudot konkr tu p tniec bas projektu, tika atkl ti š di fakti:

- sa m js bija iesniedzis pal dz bas pieteikumus daž dos uzaicin jumos iesniegt priekšlikumus; dažus no tiem finans ja no strukt rfondu, bet citus no valsts budžeta l dzek iem,

- p tnieku sarakst bija vair kas personas, kas bija str d jušas daž dos projektos un dažos m nešos nor d jušas nesam r gi lielu kop jo nostr d to stundu skaitu,
- bija ar l dz bas to apstiprin to projektu nosaukumos, kas sa ma pal dz bu no daž diem avotiem (daž diem uzaicin jumiem iesniegt dot ciju priekšlikumus).

Policija sadarboj s ar vienu no starpniekstrukt r m, lai veiktu situ cijas administrat vu izmekl šanu. Par p rk pumiem b tu j zi o k par aizdom m par kr pšanu, kad s kta administrat v izmekl šana (*administrat vas proced ras un/vai tiesved bas ierosin šana ar m r i konstat t t šu r c bu*), un noteikti tad, kad lietu nolemts nodot prokurat rai.

12) Lieta, kas saist ta ar m c bu kursiem, kuru finans ESF

Šaj liet aizdomas par kr pšanu bija saist tas ar to, ka nenotika vair ki m c bu kursi. Rev zijas iest de bija atkl jusi nesam r gi lielu skaitu kursu, kuros saska ar sa m ja iesniegtajiem apmekl jumu sarakstiem piedal jušies vieni un tie paši cilv ki. Šie dati ar tika sal dzin ti ar inform ciju, ko starpniekstrukt ra sniedza par citiem m c bu kursiem, par kuriem sa m js ar bija sa mis l dzek us. Rev zijas strukt ra veica p rbaudes, sazinoties ar dal bniekiem, un atkl ja, ka liel koties vi i paties b bija apmekl juši tikai vienus kursus. Lieta tika nos t ta prokuroram, un attiec b uz ES pal dz bas kop jo summu zi oja k par aizdom m par kr pšanu. Saska ar uzaicin juma iesniegt priekšlikumus juridisko pras bu sa m js iesniedza rev zijas zi ojumu par projekta stenošanu un rad taj m izmaks m, bet to bija sagatavojusi sa m jam paz stama persona.

13) Lieta, kas saist ta ar m c bu projektu, kuru finans ESF

Uzaicin juma iesniegt priekšlikumus reglament jošajos nosac jumos bija paredz ts, ka j sniedz rev zijas zi ojums par projekta stenošanu un rad taj m izmaks m. Veicot darb bu rev ziju, apstiprin j s, ka rev zijas zi ojumu sagatavojusi persona, kas saist ta ar sa m ju. P rbaudot apliecinošos dokumentus un sa m ja finanšu p rskatus, tika atkl ti š di p rk pumi:

- nedeklar ti ie mumi,
- uz projektu attiecin tas amortiz cijas izmaksas un citas neattiecin m s izmaksas,
- tieš s izmaksas (algas) un netieš s izmaksas (noma) bija nesam r gas,
- dal bnieku skaits, kas izriet ja no apmekl jumu saraksta un izsniegtajiem sertifik tiem, bija maz ks nek deklar tais skaits.

14) L gumsl dz ja iest de sistem tiski deva priekšroku noteiktiem pieg d t jiem, piem rojot neatbilstošus l gumu sl gšanas ties bu pieš iršanas krit rijus. Tika atkl ti v l ar š di p rk pumi:

- sa m js bija iesniedzis r inus par jaun m iek rt m, kuras paties b bija lietotas. Pieg d t js un sa m js bija savstarp ji saist ti,
- sa m js k d ES dal bvalst p rdeva graudus k ofici li sertifik tas s klas, izmantojot viltotas ofici l s eti etes. Graudus p rdeva lauksaimniekiem, kuri sa ma papildu atbalstu par kviešu ražošanu.

15) Pēc tam, kad 2012. un 2013. gadā vienas dalībvalsts specializētā prokuratūra izvirzīja trīs apsūdzības, lietās A un B tika taisīti spriedumi kopā pret piecām fiziskām personām un vienu juridisku personu; tie kļuva galīgi, bet noties jošs spriedums attiecībā uz vienu fizisku personu vēl nav galīgs.

Abas lietas uzņēma uzņēmums, kas piedāvāja tirdzniecību un viesmīlības pakalpojumus, noslēdzot līgumus ar Ekonomikas ministriju par savu plānoto ieguldījumu jaunu objektu būvniecībā vai esošo atjaunošanu līdzfinansēšanu no Eiropas Reģiona attīstības fonda līdzekļiem. Kopā ar uzņēmumu, kam bija jāveic būvniecības darbi, tie izveidoja šķēmu, kas tiem ļāva, sniedzot viltus datus, pamatot nepamatotus prasības izmaksu līdzekļu saskaņā ar minētajiem līgumiem.

Būvniecības uzņēmuma direktors un uzņēmuma būvniecības darbu direktors deva iespēju sagatavot darījuma dokumentus / būvniecības starpposma rīkus, kuri liecina, ka uzņēmums ir izpildījis konkrētus darbus līgumslēdzējam uzņēmumam, lai gan patiesībā tie nebija veikti. Būvuzraugs apstiprināja starpposma rīkus, validējot tos kā maksājumu prasījumus par būvdarbiem. Līgumslēdzējam uzņēmumam apmierinājās prasījumus, izmantojot naudu, ko būvniecības uzņēmums iepriekš tiem bija pārskaitījis saskaņā ar fiktīviem stermiem aizdevumu līgumiem. Tādā veidā līgumslēdzēja darbs netika izpildīts un uzņēmums, kas bija nolgušis būvdarbus, par to nesamaksāja.

Saskaņā ar līdzfinansēšanas līgumu tirdzniecības uzņēmums pēc tam lūdza ministriju atlīdzināt daļu izmaksu, kas tiem it kā bija radušās kā maksas par būvniecības pakalpojumiem. Kopējais summa tie iesniedza viltotus starpposma rīkus un samaksas kvāšu kopsavilkumus par veikto darbu, tādējādi maldinot ministriju un liekot samaksāt EUR 3,7 miljonus pirmajam uzņēmumam un EUR 1,8 miljonus otram.

Juridiskā persona B pēc ministrijas pieprasījuma bankrota procedūras laikā atmaksāja noziedzīgi iegūtus līdzekļus. Attiecībā uz personu A augstāk tiesā anulēja nolikumu par noziedzīgi iegūto līdzekļu atsavināšanu, jo ministrija un juridiskā persona, kas bija guvusi no tiem labumu, patvaizlīgumu attiecībā uz cietušās puses zaudējumu atlīdzināšanas prasību, un tam ir priekšroka pār atsavināšanu.

IV. 3. Kādas un prāk pumi, ko izraisa administratīvās darbības

16) Starpposma maksājums tiek veikts, bet administratīvās kādas dēļ vadošā iestāde pārskaita mazāk naudas, nekā samājs pieprasījis. Tas nerada finansiālu ietekmi, jo nauda nav nepareizi izlietota. Ekonomikas dalībnieks nav iesaistīts prāk pum . Tā kā šo divu "prāk puma" definīcijas elementu nav, prāk pums nav noticis. Tādēļ šis gadījums uzskata par kādu, un par tiem nav ziņots.

17) Vairkus gadus kdas dalbvalsts publisk iepirkuma tiesbu aktos piedv jumu sa emšanas laiks bija sa sin ts l dz 10 dien m pirms termi a. Kam r k da nebija atkl ta un izlabota, daudzi sa m ji iev roja valsts tiesbu aktus un neizpild ja Direkt vas 2004/18/EK 38. panta 4. punkta pras bu. Min taj gad jum ekonomikas dal bnieki neizdar ja p rk pumu, jo valsts iest d m ir pien kums valsts noteikumus saska ot ar direkt vu pras b m. Neattiecin mos maks jumus re istr k k das; t s nekonstat k p rk pumus, un par t m nezi o k par p rk pumiem.

18) Vadoš s iest des pamatnost dn s attiec b uz vienu konkr tu atbalsta sh mu nav min ta pras ba uzst d t informat vu stendu. T rezult t daudzi sa m ji sa em atbalstu, bet neizpilda Komisijas Regulas (EK) Nr. 1828/2006 8. panta pras bu. Dal bvalsts atl dzina šos maks jums, tikl dz k da tiek atkl ta un izlabota. Min taj gad jum ekonomikas dal bniekiem ir pien kums izpild t Komisijas regulu pras bas, jo regulas ir tieši piem rojamas. Rezult t b tu j konstat p rk pumi attiec b uz katru darb bu.

IV. 4. Finansi l ietekme

19) Sa m js stenoja ekonomikas att st bas projektu, kura apstiprin tais budžets bija EUR 70 000. Publiskais ieguld jums projekt bija EUR 59 500 (ES da a: EUR 50 575; dal bvalsts da a: EUR 8925; priv tais ieguld jums: EUR 10 500). Pirm l me a kontrol tika konstat ts, ka konsult ciju pakalpojumi, kas projekta stenošanas gait par EUR 14 000 (ES da a: EUR 10 115, dal bvalsts da a: EUR 1785; priv tais ieguld jums: EUR 2100) ieg d ti no ES l dzfinans juma l dzek iem, administrat vu iemeslu d ir neattiecin mi. Vadoš iest de samaks ja gal gajam sa m jam da u no finans juma, kas paredz ts konsult ciju pakalpojumiem, un par izdevumiem jau bija pazi ots Komisijai (samaks tais publiskais ieguld jums: EUR 8000; ES da a: EUR 6800; dal bvalsts da a: EUR 1200). Saska ar ES ties bu aktiem zi ojum par p rk pumiem attiec b uz lietas finanšu aspektiem b tu j iek auj š da inform cija:

	ES da a		Valsts da a		Publiskais ieguld jums		Priv t da a		Kop
8.1. Izdevumu summa	50 575,00	+	8925,00	=	59 500,00	+	10 500,00	=	70 000,00
8.2. P rk puma summa	10 115,00	+	1785,00	=	11 900,00				
8.2.1. no kuras nav samaks ti	3315,00	+	585,00	=	3900,00				
8.2.2. no kuras samaks ti	6800,00	+	1200,00	=	8000,00				

8.3. Atg stam summa	6800,00	+	1200,00	=	8000,00				
---------------------------	---------	---	---------	---	---------	--	--	--	--